Imprimatur,

JONATH. EDWARDS

Vice-Can. Oxon.

Julii 25. 1691.

19 x 15 c
(15).43.

Imprimatur,

JONATH. EDWARDS

Vice-Can. Oxon.

Julii 25. 1691.

19 x 15 c
(15).43.

ANGLICANI NOVI SCHISMATIS

Redargutio

SEU

TRACTATUS

EX

HISTORIIS ECCLESIASTICIS

QUO OSTENDITUR

Epiſcopos, injuſte licet depoſitos, Orthodoxi *Succeſſoris Communionem nunquam refugiſſe.*

Græce & Latine ex Cod. MS°.

Editore *HUMFREDO HODY* SS. T. B.
Coll. Wadh. in Acad. *Oxon.* Soc.

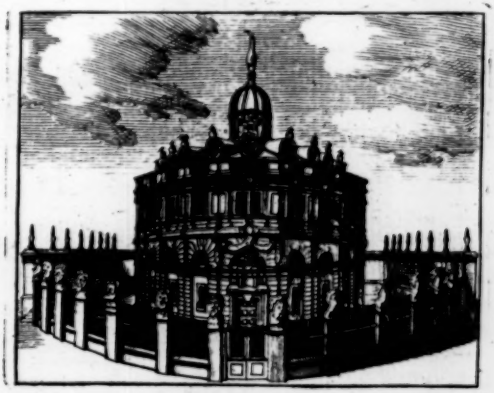

OXONII, E THEATRO SHELDONIANO,
An. Dom. MDCXCI

VIRO

Summo, Sapientiſſimo, Sanctiſſimoque,

R R. in Chriſto Patri ac Domino

D^no JOHANNI

Divinâ Providentiâ

Archiepiſcopo *Cantuarienſi*,

Totius *Angliæ* Primati & Metropolitano,

ANTISTITI vere ORTHODOXO,

Tractatum hunc contra Schiſma,

Sinceriſſimo affectu,

Animoque Pacis ac Tranquillitatis Eccleſiæ

cupientiſſimo,

è tenebris ſuis jam editum,

Reverentiâ maximâ, quâque par eſt humilitate,

Dicat Conſecratque

HUMFREDUS HODIUS.

PRÆFATIO

AD

LECTOREM.

TRactatus hic, qui in publicam lucem jam prodit, ex Codice, qui numeratur CXLII^dus in Scriniis *Baroccianis* Bibliothecæ Oxonienſis *Bodleianæ*, chartaceo quidem illo, ſed ſatis antiquo, eſt erutus. Continentur in eodem Volumine MS^o Hiſtorici aliquot Tractatus ac Collectanea, celeberrimo illi *Nicephoro Calliſti*, Viro omnium *ſuæ ætatis* in Hiſtoria Eccleſiaſtica verſatiſſimo ac peritiſſimo, diſertim adſcripta; inter alia *Catalogus Patriarcharum Conſtantinopolitanorum*: Atque hinc ſuſpicamur, neque vana ſane conjectura ducti, non alium fuiſſe à *Nicephoro* iſto Tractatus noſtri Autorem. Conjecturæ huic favent & Autoris ætas & patria. Floruit enim prædictus *Nicephorus* exeunte circiter Seculo XIII°, ſive inchoato XIV^to, ut ex eo facile apparet quod *Hiſtoriam* ſuam *Eccleſiaſticam* Palæologo iſti qui cœpit imperare A^o Chriſti CIↃCCLXXXIII^tio, dicaverit. Et quod ad noſtri Autoris ætatem attinet; cum nullus Scriptor ab eo citetur qui medium Seculi XIII^tii non anteceſſerit, cumque nullum celebretur Exemplum poſt exitum Seculi XII^mi, dubitaverit nemo, quin eiſdem circiter temporibus, i. e. ante annos præterpropter cccc. inclaruerit. Viſne Patriam ejus? Certe eum floruiſſe ſub Patriarchatus Conſtantinopolitani ditione, ſub qua quoque vixit *Nicephorus Calliſti*, non alio argumento egemus quo comprobetur, quam

quam quod omnia fere exempla ex Serie Patriarcharum iſtius Sedis deſumpſerit. Sed & idem aliunde extra omne dubium ponitur. Nam Autor, ubi habet ſermonem de iſtis Patriarchis, qui ab Imp. *Iſaacio Angelo* in Solio CP^no^ ſunt conſtituti, in hanc ſententiam loquitur: *Ab iis ad hæc uſque noſtra tempora Sacerdotium totum Eccleſiaque deducta eſt.* Hoc unum ſententiæ noſtræ de *Nicephoro Calliſti*, quod Tractatus hujus Scriptor extiterit, refragari videtur, quod de ſucceſſione prædictorum Patriarcharum qui ſedem CP^nam^ ſub *Iſaacio Angelo* tenuerunt, haud ſatis *Nicephoro* in *Catalogo* MS^o^ ſupradicto *Patriarcharum*, cum Autore noſtro conveniat. Noſtro enim Autori hoc ordine ii recenſentur; *Baſilius Camaterus*, *Nicetas*, *Leontius Theotocita*, *Doſitheus Hieroſolymitanus*, *Georgius Xiphilinus*: à Nicephoro vero in *Catalogo* ſic ordo eorum inſtituitur: *Baſilius*, *Nicetas*, *Doſitheus*, *Leontius*, rurſus *Doſitheus*, *Xiphilinus*. Cæterum hoc animadvertere licet, quod *Doſitheo* prima vice gerenti Patriarchatum, à *Nicephoro* in *Catalogo* tantum *novem dies* tribuantur; An id in cauſa erat, quod de iſta illius vice in hoc Tractatu noſtro ſilentium agatur? Verum hæc aliorum judiciis permittantur. De Autoris Nomine Nos non ſoliciti ſumus. Quicquid autem id fuerit: de ipſo Tractatu hoc ſaltem pro certo atque explorato habendum, quod vel loco *Homiliæ* (in Cœtu *Epiſcoporum*) prolatus eſt, vel ſaltem ab aliquo *Profeſſore* in *Hiſtorices Schola* prælectus. Non enim *Lector*, ſed *Auditor* ab Autore compellatur. Quænam fuerit occaſio ſcribendi, Argumentum ipſum non ſinit ut ignoremus. Nempe nuper in Eccleſia excitatum eſt *Schiſma* propter unum Patriarcham ex Sede ſua dejectum aliumque in Solio ſuffectum. Cui malo ut medela feratur, hanc habet Autor noſter, ſeu *Homiliam*, ſeu *Prælectionem*; & nervoſe decertans pro Eccleſiæ Chriſti Unitate ac tranquillitate, quam fuerit ejuſmodi *Schiſma* alienum à Moribus & Ingenio Antiquiorum, Exemplis libatis

batis ex Hiſtoriis Eccleſiaſticis evincit atque demonſtrat.

Hæc, Lector, tua interfuit, ut de ipſo Tractatu, & Autore, monita eſſent. Non neceſſe eſt, reor, nt de cauſa, conſilio, & fine quare foras jam emittatur, hic verba fiant, aut quid ſibi velit, ANGLICANI NOVI SCHISMATIS REDARGUTIO, hoc in loco dicatur; niſi forſan videatur neceſſe, ut longa narratione ab aliquo doceatur, quid opus ſit *Aqua*, quid velint ſibi *Scalæ* ac *Hydriæ*, quando audias Populi Clamores, quando videas *Flammas* erumpere, & *jam proximus ardet* UCALEGON. Hæc quis ex Gente *Britannica* non ſtatim intelligit? Neque puto *Britannos* eo uſque eſſe *à toto Orbe diviſos*, ut Terrarum aliarum Literatis Viris, quibus forte in manus perveniat hicce Libellus, *obſcura* iſta videantur De *Se*, ac *Opera* ſua, hoc placet *Editori* adjicere; quod ut totum Se, ſuaque omnia Studia, inter NATHINAEOS licet, *Eccleſiæ* conſecravit vovitque, ita credidit fuiſſe officii ſui hoc AQUAE haurire *in uſum* DOMUS DEI. Quam merito hoc, cum in TECTUM ipſius jam IGNES ſubrepere conſpexerat! Quid magis *ſplendidum* Peccatum, quid magis venia dignum, quam illud, quod *Oza* commiſit, quum in ARCAM jam *inclinatam* manum *impiam pie* tetenderit? Quid magis *turpe* Peccatum, quid magis *Neronianum*, quam *flagrantem* Urbem *parentem* adſpicere tantum, & *ludere*? Pro opellæ autem noſtræ, quantulacunque ea ſit, tenuitate, ne forſan moroſior deſpectui iſtam habeas, cauſam agat, è *Prologo Galeato*, Stridonenſis Hieronymus: *In Tabernaculo Dei offert unuſquiſque quod poteſt: Alii aurum & argentum, & lapides pretioſos, alii byſſum & purpuram, & Coccum offerunt & Hyacinthum. Nobiſcum bene agitur, ſi obtulerimus pelles & Caprarum pilos. Et tamen Apoſtolus contemptibiliora noſtra magis neceſſaria judicat. Unde & tota illa Tabernaculi pulchritudo, & per ſingulas ſpecies Eccleſiæ, præſentis futuræque diſtinctio, pellibus*

tegitur & ciliciis; ardoremque Solis, & injuriam imbrium, ea quæ viliora ſunt prohibent.

Non tantum ſibi ſumit & arrogat hujuſce Tractatus Editor, ut Patribus illis venerandis, quorum gratia hic editur Tractatus, Epiſcopis maximis, clariſſimis, eruditiſſimis, Conſilium offerre præſumat. Agnoſcit Ille cum *ELIHU*, quod *Ætas prolixior loqui debeat, & annorum multitudo docere Sapientiam.* Ei liceat tamen in memoriam illis revocare quæ in hoc Tractatu exhibentur Charitatis in Eccleſiam verè *Epiſcopalis* Exempla; atque inſuper hoc in loco Exempla quædam alia ob oculos illis proferre, deprompta ſc. ex Antiquorum Theſauris, quos nulli non venerantur Eccleſiæ *Anglicanæ* Filii genuini. In primis eis Monitor prodeat Patriarcha vere ſanctus, *Joannes* magnus *Chryſoſtomus*, qui *injuria* ſumma (non enim *Arcadio* ille ſubmittere Caput recuſavit!) & ab *Hoſtibus* ipſis de Cathedra Patriarchali in exilium projectus eſt. Cum è Solio ſuo jam eſſet is exturbandus, *Orate, Fratres,* [a] (Amicis inquit Epiſcopis,) *& ſi Chriſtum amatis, nemo mei cauſa Eccleſiam ſuam deſerat. ---Ita miſericordiam (apud Deum) conſequamini.* Εὔξασθε, ἀδελφοὶ, ἵνα εἰ φιλεῖτε τὸν Χριστὸν, ἐμοῦ ἕνεκεν μήτις ἀπολείπῃ τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν. ---καὶ ὅτως ἐλεηθῆτε. Reſpondenti cuidam Epiſcopo, Caſumque ipſius lamentanti, Ἀρκεῖ, inquit, ἀδελφὲ, μὴ πολλὰ λέγε ἀλλ' ὃ εἶπον, τὰς ἐκκλησίας ὑμῶν μὴ ἀφῆτε· ὅτι γὰρ ἀπ' ἐμοῦ ἤρξατο τὸ διδασκάλιον, ὅτι εἰς ἐμὲ ἐτελεύτησεν, &c. *Sufficit, Frater, ne plura loquere, ſed, quod dixi, Eccleſias veſtras ne dimittite. Neque enim à me incœpit prædicationis munus, neque in me deſiit.* Rurſus jubet [b] ut *cum illis, qui ipſum depoſuerunt, foverent Communionem, ne Eccleſiam ſcinderent.* Κοινωνήσατε μὲν, ἵνα μὴ σχίσητε τὴν ἐκκλησίαν. Et denique cum Eccleſia exire ab Imperatore cogeretur,

a Pallad. V. Chryſ. p. 67. b P. 69.

ſic

ſic Viduas ſanctas affatur, quæ illic ſolebant commorari. [c] *Quæ ad me attinent* (inquit) *finem, ut video, habent: curſum meum conſummavi, & forte vultum meum non amplius videbitis. Hoc unum eſt quod rogo: ne qua veſtrum à ſolita erga Eccleſiam benevolentia avellatur; & quicunque reluctans fuerit ad Ordinationem deductus, ex conſenſu omnium, non id ambiens,* (h. e. juxta Regulas & Conſuetudinem Eccleſiæ) *ei tanquam Johanni Caput veſtrum ſubmittite. NON POTEST ENIM ECCLESIA ESSE SINE EPISCOPO. Ita miſericordiam conſequamini.* Τῶτο δέ ἐστιν ὁ παρακαλῶ· μή τις ὑμῶν ἀνακοπῇ τ συνηθες εὐνοίας τ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. κ ὡς ἂν ἄκων ἀχθῇ ἐπὶ τὴν χειροτονίαν, μὴ ἀμφιτεύσας τὸ πρᾶγμα, κατὰ συναίνεσιν τ πάντων, κλινάτω αὐτῶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν ὡς Ἰωάννῃ· ἡ δύναται γὰρ ἡ Ἐκκλησία ἄνευ ἐπισκόπε εἶναι· κ ὕτως ἐλεηθῆτε. Quis hiſce verbis non audit B. *Chryſoſtomum* contra Schiſma noſtrum invectum ac declamantem? Quis non audit *Archiepiſcopum* maximum, eos qui ob injuſtam (ita eſto!) depoſitionem, in Schiſma abripiantur, perſtringentem ac condemnantem? Non debetis, ô Epiſcopi, inquit, non debetis gratia mei, quamvis tam inique ſim habitus, ab Eccleſia vos ſeparare, non Communionem *Archiepiſcopi novi* refugere. Non debetis, ô Populi mei, mei cauſa ab *Eccleſiæ Communione* abhorrere, aut contra Altare, Altare vobis erigere. Hoc poſtulat Eccleſiæ neceſſitas, ut, ſi de Sede, ſive juſte ſive *per nefas*, depellatur Epiſcopus, novus alius aliquis in locum ejus conſtituatur: Ego actus ab Epiſcopatu, quantumvis per injuriam ſummam, *ceſſo eſſe veſter Epiſcopus*; Is à vobis pro Epiſcopo eſt habendus, qui ſecundum Eccleſiæ Regulas, in locum meum fuerit electus. Abſit, abſit, ut aliquis veſtrûm de meo Nomine *Joannita* appellari mereatur, aut præ meî deſiderio in Catholicam peccet Eccleſiam! Hæc mea ſunt ultima verba, ô Amici & Populi mei, & eo-

[c] P. 90.

rum ſemper memores eſtote. Hoc unum eſt quod rogo, hoc obnixe precor & oro; ut, ſi miſericordiam à Deo exoptetis, nam Deus ejuſmodi Schiſma ulciſcetur, ab omni vobis Schiſmate caveatis. Exemplo huic magni *Chryſoſtomi* addo illud Epiſcoporum Africanæ Eccleſiæ Catholicæ. Ii, Schiſmate *Donatiſtarum* in Africa ferociente, profitentur in *Concilio*, ſe paratos omnes fuiſſe ſuum *Epiſcopatum deponere*, ſi modo ad *Chriſti unitatem* id poſſet aliquid conferre. Cum primum id eſſet propoſitum, ſic placuit omnibus, ſic exarſerunt, ut *duo* tantum, ex numero pene *trecentorum*, inventi ſint, qui de hac humilitate Domino ſacrificare hæſerint, ipſi etiam ſtatim perſuaſi. Hæc de illis B. [d] *Auguſtinus*, ipſe unus eorum, atteſtatur. Profitentur idem iidem digniſſimi Patres, in Epiſtola ſua Synod. ad *Marcellinum*, Imperatoris *Vicem-gerentem*, in *prima* [e] *Collatione Carthaginenſi*. Audi verba Epiſcopis digna: *Quid enim dubitemus Redemptori noſtro ſacrificium iſtius humilitatis offerre? An vero ille de cœlis in membra humana deſcendit, ut membra ejus eſſemus, & nos, ne ipſa ejus membra crudeli diviſione lanientur, de Cathedris deſcendere formidamus? Propter nos nihil ſufficientius, quam (ut) Chriſtiani fideles & obedientes ſimus: hoc ergo ſemper ſimus. Epiſcopi autem propter Chriſtianos populos ordinamur: quod ergo Chriſtianis populis ad Chriſtianam pacem prodeſt, hoc de noſtro Epiſcopatu faciamus. Si ſervi utiles ſumus, cur Domini æternis lucris pro noſtris temporalibus ſublimitatibus invidemus? Epiſcopalis dignitas fructuoſior nobis erit, ſi gregem Chriſti magis deposita collegerit, quam retenta diſperſerit. Nam qua fronte in futuro ſeculo promiſſum à Chriſto ſperabimus honorem, ſi Chriſtianam in hoc ſeculo noſter honor impedit unitatem.* Neque aliter ſapuit Vir ſummus *Gregorius Theologus*, Patriarcha Conſtantinopolitanus. Vide quam paratus is fuerit de Cathe-

[d] Libro de Geſtis cum *Emerito*. [e] Cap. 16.

dra

dra ſuâ deſcendere, ne Chriſti, ſui cauſa, turbaretur Eccleſia! En ejus Orationem in Epiſcoporum Concilio [f] habitam. *Viri*, inquit, *Collegæ, & Compaſtores ſacroſancti gregis Chriſti, turpe fuerit, prorſuſque à vobis alienum, ſi, qui ad pacem alios eruditis, inteſtinum ipſi bellum inter vos excitetis. Quonam enim modo alios ad Concordiam adduxeritis, ipſi circa ſententias veſtras & decreta diſcrepantes? Ac vos per Trinitatem etiam ipſam obſecro, ut mutua veſtra negotia præclare & pacifice tranſigatis. Quod ſi vobis ullo modo diſſidii cauſa ſum, Jonam Prophetam vitæ integritate non ſupero. Projicite me in mare, & tumultuum tempeſtate agitari deſinetis. Quicquid vobis viſum fuerit, tametſi à culpa immunis, libenter perpetiar, ſiquidem hac ratione concordia veſtra repræſentari ac reſarciri poſſit. Throno exturbate, Urbe ejicite. Tantum Veritatem & Pacem, ut cum Zacharia loquar, amate.* Cum in locum ejus ſubrogatus fuiſſet *Nectarius*, mirum, quanta cum humilitate, quanta cum charitate eum [g] moneat & hortetur ut Hæreticos comprimeret, adeoque Eccleſiæ provideret, de Eccleſiæ ſolum tranquillitate ſolicitus, non de Solio Pontificali, non de ſuis calamitatibus. *Privatas* (inquit) *vitæ meæ moleſtias ne in malorum quidem numero duco, verum ſolas Eccleſiæ afflictiones aſpecto.* Cum *Nectarium* compellat, ſepoſita omni invidia ac ſimultate, eum Titulis ornat & honorat magnificentiſſimis: Παρὰ τ βραχύτητ ἡμῶν ὐκ ἄκαιρον ἴσως ἀκούσῃ σε τὴν σεμνοπρέπειαν. *Honorificentiam tuam à Tenuitate noſtra certiorem fieri non intempeſtivum fuerit.* Σκοπείτω σε ἡ ἐν Χριστῷ εὐδόκιμ Φρόνησις. *Cogitet tua in Chriſto illuſtris prudentia.* Πῶς ἂν ὑπέμεινέ σε ἡ μεγαλοψυχὴς, ἡ ὑψηλὴ διάνοια. *Quomodo igitur excelſus & præſtans animus tuus ſuſtinuit*, &c. Rurſus: θαυμαζέτω ἡ ἀμώμητός σε ἐπ' ἀρετῇ τελειότης. *Excitetur inimitabilis tua numeriſque omnibus abſoluta virtus.* Audiatur

f Gregor. Presb. in ejus Vita. *g* Orat. 46.

etiam illuſtriſſimi Viri ad *Nectarium* prædictum [h] Epiſtola. Τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς ἔχει ὡς ἔχει. Ἀνδὶ πολέμου καὶ πραγμάτων καθήμεθα, σιωπῆς ἀκίνδυνον γέρας ἀντὶ πάντων τιμησαντες. Καί τι ὠνάμεθα τῆς ἡσυχίας, ἐλέῳ θεῷ ἰκανῶς τὰ ἀρρωστίας ἀνενεγκόντες. Σὺ δὲ κατόρθωσόν καὶ βασίλευε, ὡς ὁ θεῖος Δαβὶδ φησὶ καί τοι σωφρονεῖν τὸν ἱερωσύνῃ ὁ τιμήσας θεὸς, πάσης ἐπηρείας ὑψηλοτέραν ταύτῃ χαριζόμενος. *Res noſtræ ſe habent, ut habent. Sine bello & negotiis ſedemus, ſilentii præmium ab omni periculo vacuum, omnibus rebus anteponentes. Quin ex hac etiam quiete nonnihil fructus cepimus, nimirum ex morbo Dei miſericordia utcunque recreati. Tu vero proſpere incede & regna, ut Davidis verbis utar: ac Deus Sacerdotium iſtud, quo te ornavit, tecum gubernet, atque omni calumnia & vexatione ſublimius præbeat.* Aſcendamus jam ulterius, Lector, & quo altius perveniamus ad *Fontes* Chriſtianæ Virtutis & Doctrinæ, videamus annon eo *liquidius* ac *purius* nobis *Flumen* decurrat. *Dionyſius*, Alexandriæ Epiſcopus, ornamentum magnum Seculi *tertii*, in [i] Epiſtola ad *Novatianum*, in Epiſcopum Romæ electum, (cujus cauſa exortum eſt *Schiſma*) eum ſui officii admonens, *Si* (inquit) *nolens ad Sacerdotium fueris inductus*, (id ipſe fuerat cauſatus) *ita demum oſtendes, ſi volens ceſſeris: Nam oportuit quidvis etiam hac gratia perpeti, ne diſcinderetur Eccleſia Dei.* Addit *eum neque tam* Idololatriam *quam* Schiſma *fugere debuiſſe, quia cum hanc fugit*, ſibi *tantum caveret, cum vero* illud, *univerſæ Eccleſiæ conſuleret.* Si hoc tempore vixiſſet *Dionyſius*, quid ad paucos eos ſcripſiſſet, qui, cum penes ſit ipſos *ſolos* Schiſma à ſe inchoatum conſopire, Pacem tamen Eccleſiæ violant? Inſtar omnium denique erit Romani Sti. *Clementis* autoritas & admonitio, Viri plane divini, & tantum non Apoſtoli. Hic in ſua [k] *Epiſtola ad Corinthios*, iſtius Eccleſiæ *Presbyteros*, qui quamvis conſtituti ab ipſis Apoſtolis, tamen Eccleſiis

h Epiſt. 51. *i* Apud Euſeb. Hiſt. l. 6. c. 45. & S. Hieron. in Catal. Scrip. Eccleſ. *k* P. 69. Edit. Junii.

ſuis

ſuis à plebe fuerant exturbati (atque inde Schiſma fuerat excitatum,) hunc in modum exhortatur & admonet: Τις ἂν ἐν ὑμῖν γένηται; τὶς εὔσπλαγχνος; τὶς πεπληρωμένη ἀγάπης; Εἰπάτω· Εἰ δι' ἐμὲ στάσις, ἢ ἔρις, ἢ σχίσματα, ἐκχωρῶ, ἄπειμι, ὅ ἐὰν βάλησθε, ἢ ποιῶ τὰ προστασσόμενα τοῦ πλήθους· μόνον τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ εἰρηνευέτω, μετὰ τῶν καθεσταμένων πρεσβυτέρων· τοῦτο ὁ ποιήσας ἑαυτῷ μέγα κλέος ἐν κυρίῳ προξενήσει, καὶ πᾶς τόπος δέξεται αὐτόν· ὅτι τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Ταῦτα οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀμεταμέλητον πολιτείαν τοῦ Θεοῦ, ἐποίησαν, καὶ ποιήσουσιν. *Quicunque igitur inter vos ſtrenuus eſt, quicunque miſericors & charitate plenus, dicat: Si propter me ſeditio, contentio & Schiſmata orta ſunt, emigrabo, abibo, quocunque volueritis, & quæ à plebe mandantur, faciam, ſolum Chriſti ovile cum conſtitutis ſupra ſe Presbyteris, in pace degat. Qui hoc fecerit, magnam ſibi gloriam in Domino conciliabit, & omnis locus libenter eum ſuſcipiet. Domini enim eſt terra & plenitudo ejus. Hæc faciunt, & porro facient, qui vitam juxta normam Dei, cujus nunquam pœniteat, inſtituunt.* Memoratis deinde exemplis eorum, qui gratia aliorum multa mala fuerant perpeſſi, & pro populi tranquillitate ſe aut in exilium aut etiam in mortem voluntariam tradiderant, ſic tandem ſubnectit Vir ſanctus: Καὶ ἡμᾶς δὲ, &c. *Oremus igitur & nos, pro eis qui in calamitatem aliquam inciderunt, ut moderatio & humilitas eis concedatur; quibus inſtructi, non nobis ſed voluntati Divinæ cedere poſſint. Sic enim apud Deum & ſanctos uberem & perfectam cum miſericordia recordationem, obtinebunt.* Non debet hoc loco præteriri Deſcriptio iſta *Schiſmatici*, quam apud B. [1] *Irenæum* reperimus: *Judicabit* (inquit) Chriſtus *& eos qui Schiſmata operantur, qui ſunt immanes, non habentes Dei dilectionem, ſuamque* UTILITATEM *potius conſiderantes, quam unitatem Eccleſiæ, & propter* MODICAS

[1] Adv. Hær. l. 4. c. 62.

& quaſlibet cauſas magnum & glorioſum corpus Chriſti conſcindunt & dividunt, & quantum in ipſis eſt interficiunt, pacem loquentes, & bellum operantes, vere liquantes Culicem, & Camelum tranſglutientes. Nulla enim ab eis tanta poteſt fieri correptio, quanta eſt Schiſmatis pernicies. Illi autem Eccleſiæ concordiam ob MODICAS cauſas diſcindunt, qui cum poſſint abſque *Peccato* cum Eccleſia communicare, id facere tamen recuſant. Hæc omnia claudemus brevi Exhortatione Autoris [m] *Conſtitutionum Apoſtolicarum. Vitate, Epiſcopi, Schiſmata, non enim licet à Concordibus per Ambitionem ſeparari.*

Ex Exemplis autem hiſce prælibatis, cæteriſque iſtis, quæ complectitur ſequens Tractatus, abunde edoceri poterunt hodierni Chriſti Diſcipuli *cujus Spiritus ſunt*: convincentur certe illi, qui *Tunicam* Chriſti, etſi *filis* tantum pauciſſimis, (tam firma atque perennis eſt illius *textura*!) conſciderunt, quam longe ipſi abſint ab ingenio & charitate antiquorum Epiſcoporum, quorum colit Eccleſia memoriam. Faxit Ille, cujus Cauſa hic agitur, Chriſtus Opt. Max. ut eâdem, qua edita ſunt, mente legantur atque expendantur; ut quæ paſſim apud antiquos effulſere Exempla, neque deſint in Eccleſia *Anglicana*; ut accedant hæc noſtra temporibus illis priſcis, *quibus nihil tam pium,* (verbis utor S^ti *Hierynomi* adverſus Schiſmaticos *Luciferianos*) *nihil tam conveniens ſervo Dei videbatur, quam unitatem ſequi, & à totius mundi Communione non ſcindi.* Vale, Lector, quiſquis tu es; & Nobiſcum ſimul AGE & PRECARE pro *Pace Jeruſalem.*

m L. 6. c. 1.

ERRATA.

P. 2. Lin. 9. ſcribe ἑαυτὸν ποτε. p. 5. lin. 15. ποταμοσκαίδεκα. p. 8. lin. 11. *Ordinationum.* p. 25. lin. 20. ἁπλῶς. Quæ alia ſunt levia, ſibi corriget Lector benevolus.

TRACTATUS
CONTRA
SCHISMA.

ΣΥΝΑΞΙΣ

ΕΚ ΤΩΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ

Περὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἀναχθέντων εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον παρὰ κανόνας, ἔτι ζώντων τῶν γνησίων Πατριαρχῶν τῶν ἀδίκως καθαιρεθέντων. Εν οἷς παρατηροῦμεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀδίκως καταχθέντων τῆς κοινωνίας τῆς καθολικῆς Εκκλησίας ἑαυτὸν ποτὲ ἀπεχώρισε διὰ τὴν ἑαυτοῦ καθαίρεσιν ἄδικον· μόνον εἰ ὁ παρὰ κανόνας μετ' αὐτὸν ἀναχθεὶς, ὀρθόδοξος ἐχρημάτιζεν· ἐξαιρουμένης μόνον τῆς κατὰ τὸν Χρυσόστομον ὑποθέσεως, ὡς ἐχούσης ἰδίαν ζήτησιν.

Ο Μέγας Ιωάννης ὁ Χρυσόστομος θεῖος ἀνὴρ καὶ ὑψηλὸς γέγονε, καὶ ὑπὸ τὸν τῆς Αντιοχείας θρόνον τελῶν, ὑπὸ τοῦ Αντιοχείας Μελετίου ἐχειροτονήθη διάκονος. Ο δὲ Μελέτιος χειροτονηθεὶς πρόσθεν ὑπὸ Αρειανῶν Σεβαστείας ἐπίσκοπος, μετετέθη ἔπειτα εἰς τὸν τῆς Αντιοχείας θρόνον ὑπὸ

ὀρθο-

TRACTATUS

EX

HISTORIIS ECCLESIASTICIS

De iis qui temporibus variis ad Patriarchale Solium adverſus Canones evecti ſunt, Patriarchis legitimis, qui contra jus faſque depoſiti ſunt, adhuc viventibus. In quibus animadvertere licet, neminem omnium qui injuria ſunt Sede pulſi, ea ſe cauſa ab Eccleſiæ Catholicæ Communione ſeparaviſſe, modo ut Orthodoxus is fuerit, qui in alterius locum præter Canones ſuffectus eſt: Excepta tantum Cauſa Chryſoſtomi, *utpote quæ peculiarem habet Cognitionem.*

MAgnus ille *Joannes Chryſoſtomus*, Vir eximius & plane divinus, à *Meletio* Patriarcha Antiochenſi, cujus erat ſub ditione, [a] Diaconus eſt ordinatus. *Meletius* autem antea Sebaſtiæ Epiſcopus ab *Arianis* conſtitutus, communibus deinde cum *Orthodoxorum* tum *Arianorum* ſuffragiis ad Sedem Antiochenam vocatus eſt, in exilio

[a] Socr. Hiſt. Eccl. p. 6. c. 3.

adhuc agente [b] *Euſtathio* [*Antiochiæ olim Epiſcopo*:] nihilominus tamen propter Orthodoxiam acceptus utiliſque Eccleſiæ fuit. Quin & magnus *Baſilius* [c] à *Meletio* iſto in Diaconorum ordinem cooptatus eſt.

Chryſoſtomus igitur Antiochiâ accitus, & Patriarcha Conſtantinopolitanus conſtitutus, injuſte poſtea & Solio pulſus eſt, & Civitate, ſuffecto in ejus locum *Arſacio*, fratre *Nectarii*, qui proxime ante Chryſoſtomum Patriarchatum geſſerat. Juraverat autem iſte *Arſacius*, ob ſuſpicionem, quâ in ipſum frater ipſius *Nectarius* laborabat, ſe nunquam dignitatem Patriarchatus Conſtantinopolitani accepturum. Is annum ac menſes duos honore illo functus, Presbyteros, ut credibile eſt, & Epiſcopos, & Diaconos conſtituit, è quibus neminem prorſus rejecit Eccleſia.

In locum ejus, quum è vitâ exceſſiſſet, vocatus eſt B. *Atticus*, vivente adhuc & exulante *Chryſoſtomo*. Qui quidem *Atticus* acriter eos eſt perſecutus, qui S. *Chryſoſtomi* partes defenderunt: & tamen per viginti annos

b Euſtathio olim Epiſcopo Antiocheno ab ipſis Patribus Nicænis conſtituto, poſt quinquennium circiter i. e. A°. 329. aut 330. in exilium relegato. Quem tradunt *Socrates* l. 4. c. 14. 15. & *Sozomenus* l. 6. c. 13. à Joviano Imp. ab exilio revocatum fuiſſe, & CP^li *occultum fuiſſe commoratum* Valentiniano & Valente 3. Coſſ. (A°. æræ noſtræ 370mo.) & eodem anno à Valente Imp. rurſus actum fuiſſe in exilium. Haud accedo Viris eruditis, *Baronio*, *Valeſio*, *&c.* qui hallucinari *Socratem* & *Sozomenum*, cum ſcribunt hæc de Euſtathio Antiocheno, contendunt.

ὀρθοδόξων τε καὶ Αρειανῶν, ἔτι τοῦ Ευσταθίου ἐν ἐξορίᾳ ὄντος· ἀλλὰ διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν δεκτὸς καὶ χρήσιμος τῇ ἐκκλησίᾳ ἐγένετο. Ωσαύτως καὶ ὁ μέγας Βασίλειος ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος Μελετίου ἐχειροτονήθη διάκονος.

Ο τοίνυν Χρυσόστομος μετάκλητος ἀπὸ Αντιοχείας γενόμενος, καὶ τῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνῳ ἐγκαταστὰς, ἀδίκως μετὰ ταῦτα καθαιρεθεὶς ἐξώσθη τῆς πόλεως· καὶ μετ' αὐτὸν χειροτονεῖται Αρσάκιος ἀδελφὸς Νεκταρίου, τοῦ πρὸ τοῦ Χρυσοστόμου πατριαρχεύσαντος. Ην δὲ ὁ Αρσάκιος προομωμοκὼς διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ζηλοτυπίαν τοῦ τοιούτου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Νεκταρίου μηδέποτε τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως δέξασθαι. Αρχιερατεύσας οὖν Αρσάκιος μῆνας τεσσαρεσκαίδεκα, πρεσβυτέρους κατὰ τὸ εἰκὸς καὶ ἐπισκόπους καὶ διακόνους πεποίηκεν· ὧν οὐδένα ἡ ἐκκλησία ἀπεβάλετο.

Τούτου παρελθόντος ἐχειροτονήθη Αττικὸς ὁ μακάριος, ἔτι τοῦ Χρυσοστόμου ζῶντος καὶ ἐν ἐξορίᾳ διάγοντος. Ος δὴ Αττικὸς καὶ διωγμὸν κατὰ τῶν προσκειμένων τῷ μακαρίῳ Χρυσοστόμῳ κεκίνηκεν. Αρχιερατεύσας

dunt. Quidni enim ad hæc usque tempora superstes fuerit *Eustathius*? Certe fieri id potuit, si aut *nonagenarius*, aut etiam *octogenarius*, moreretur. Neque cætera argumenta tam gravia mihi videntur, ut in lance adversus tam expressa prædictorum Scriptorum testimonia poni mereantur. Constitutus est *Meletius* Patriarcha Antiochenus A°. 360.

c Socr. l. 4. c. 26.

d Non

ρατεύσας δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ χρόνοις κ΄. δεκτὸς τῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ τῶν οἰκείων χειροτονιῶν ἐχρημάτισε· μηδενὸς κινδυνεύσαντος. Ταῦτα ἐν τῇ τοῦ Σωκράτους ἱστορίᾳ ἱστόρηται.

Αἱ γοῦν χειροτονίαι τοῦ Αττικοῦ κεχειροτονήκασι τὸν Σισίνιον· ὃς καὶ τὸν Πρόκλον ἐν Κυζίκῳ κεχειροτόνηκεν· Εἰ δὲ θέλεις μαθεῖν πῶς ὁ Αττικὸς δεκτὸς τῇ ἐκκλησίᾳ ἐστὶ, μάρτυς καὶ ὁ θεῖος Κελεστῖνος πάπας Ρώμης ἐν τῇ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῇ, ἐπαινῶν καὶ ἀποδεχόμενος αὐτόντε τὸν Αττικὸν, καὶ τὸν μετ' αὐτὸν γεγονότα Σισίνιον· καὶ μετὰ Χρυσόστομον τάττων αὐτούς.

Μετὰ Σισίνιον ἐγκατέστη Νεστόριος, καὶ ἡ τρίτη κινηθεῖσα σύνοδος, περὶ ἐγκαταστάσεως τῶν προγεγονότων τοιούτων πατριαρχῶν, καὶ τῶν χειροτονιῶν αὐτῶν, οὐκ ἠκριβολόγησεν· ἀλλὰ τὸν αἱρετικὸν καθελοῦσα μόνον Νεστόριον, πάντας ἱερεῖς καὶ ἐπισκόπους ὑπὸ Αρσακίου δηλαδὴ χειροτονηθέντας Αττικοῦτε καὶ Σισινίου πρὸς δὲ καὶ Νεστορίου, ἐδέξατο· πρεσβεύοντας δηλονότι τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ μητέρα Θεοτόκον ὁμολογοῦντας.

Μετὰ

d Non ab ipso Attico ordinatus est Episcopus Sisinnius, qui ei in Patriarchatu successit; quo tempore enim diem obiit Atticus, *Presbyteri* tantum officio fungebatur Sisinnius: id quod liquet ex Socr. l. 7. c. 26. Eodem sensu usurpatur vox χειροτονίαι in inferioribus: οἱ αὐτοὶ πάλιν, καὶ αἱ τοῦ Αρσακίου χειροτονίαι, τὸν Αττικόν· πάλιν αἱ τοῦ Αρσακίου, καὶ Αττικοῦ, τὸν Σισίνιον &c. rursus:

annos Sacerdotii ſummi functus eſt munere, Eccleſiæ acceptus. Eorum autem, quos Ordinibus ſacris initiaverat, nemo prorſus in diſcrimen vocatus eſt. Hæc in Socratis Hiſtoriâ memoriæ conſignata ſunt.

Jam vero ab illis, [d] quibus manus impoſuerat *Atticus*, ordinatus eſt Patriarcha *Siſinius*: atque hic porro *Proclum* in Epiſcopatum Cyzici ordinavit. Quod ſi certo ſcire velis fueritne Atticus ab * Eccleſiâ comprobatus; id quidem exploratiſſimum eſt ex S. *Cæleſtini* Papæ Romæ [e] Epiſtolâ ad *Neſtorium*, quâ & *Atticum*, & Attici ſucceſſorem *Siſinium*, laudat atque approbat; eoque habet illos numero & loco, quo ipſum *Chryſoſtomum*.

Poſt *Siſinium* Patriarchæ dignitatem obtinuit *Neſtorius*. Tertium autem quod eo tempore coactum eſt Concilium de ſuperiorum Patriarcharum inſtitutione, aut de eorum [f] *Ordinationibus* quæſtionem nullam habuit: ſed exacto duntaxat Hæretico *Neſtorio*, Sacerdotes & Epiſcopos omnes, quos *Arſacius* & *Atticus* & *Siſinius*, atque adeo ipſe *Neſtorius* ordinaverat, recepit; modo ut Fidem Orthodoxam fuerint profeſſi, & *DEIPARAM* Virginem agnoverint.

Dimiſſo

rurſus: ἐχειροτονήθη Μαξιμιανὸς ὑπὸ τῶν χειροτονιῶν τῶν τεσσάρων τούτων πατριαρχῶν.

* Quam acceptus fuerit *Atticus* Eccleſiæ *Africanæ* vide Juſtelli *Cod. Can. Eccleſ. Afric.* p. 331. 405. 409.

e Apud Concil. Epheſ. partis 1ª. cap. 18.

f i. e. aut de iis quos illi ordinaverant.

g Non

Dimiſſo Concilio, conſecratus eſt *Maximianus* ab Epiſcopis qui Ordines ſuos deinceps à prædictis iſtis Patriarchis receperant. Hunc in Patriarchatu, ex eâdem Ordinationum ſucceſſione, excepit B. *Proclus*. Hæc memoriæ produntur in *Zonaræ* Hiſtoriâ Chronicâ.

Beatus igitur *Proclus*, neque vero is ſolum, ſed & eo prior *Maximianus*, & *Atticus* & *Siſinius* cum S. *Cyrillo* Communionem foverunt. Poſt Proclum autem porro, ex eadem ſimiliter Ordinationem ſucceſſione, conſecratus eſt *Flavianus*. Vide modo ſeriem ſucceſſionis! Qui *Chryſoſtomum* Sede expulerunt, ordinaverunt *Arſacium*; qui ab eiſdem illis, & *Arſacio*, ordinati ſunt, [g] conſecrarunt *Atticum*; qui ab *Arſacio* & *Attico* ſunt ordinati, [h] conſecrarunt *Siſinium*; *Siſinius* denique *Proclum*, quocum (uti jam dictum eſt) Communionem coluit B. *Cyrillus*. Illud etiam animadverte, *Severianum* Gabalorum Epiſcopum, & *Acacium* Berrhœæ, omnium fere in *Chryſoſtomum* ſcelerum Capita & Artifices, quum poſt aliquanto coram Papâ *Innocentio* ſiſterentur, neque loco motos eſſe ab eo, neque reprehenſos; volente nimirum Papâ ultionem Deo committere.

Eutyche autem Hæretico à B. *Flaviano* in judicium vocato & damnato, Theodoſius Imp.

g Non enim ab ipſo Arſacio, ſed poſt ejus mortem, ordinatus eſt *Epiſcopus* Atticus. Lege Socr. l. VI. c. 20. & l. VII. c. 2. Sozom. l. VIII. c. 27.

h Vide pag. 6.

i Scribe

Μετὰ τὴν συνοδον, ἐχειροτονήθη Μαξιμιανὸς ὑπὸ τῶν χειροτονιῶν τῶν τεσσάρων τούτων Πατριαρχῶν. Μετὰ δὲ τοῦτον ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας ὁ μακάριος Πρόκλος Πατριάρχης ἐγένετο. Ταῦτα ἐμφέρεται τῇ χρονικῇ βίβλῳ τοῦ Ζωναρᾶ.

Ὁ γὰρ μακάριος Πρόκλος, κοινωνὸς τῷ ἁγίῳ Κυρίλλῳ, καὶ ὁ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ πρὸ αὐτοῦ Μαξιμιανὸς καὶ Ἀττικὸς καὶ Σισίνιος ἐχειροτόνησε. Μετὰ δὲ Πρόκλον, ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας πάλιν, ἐγένετο Φλαβιανός. Οὗτος ἀκολουθίαν. Οἱ τὸν Χρυσόστομον καθελόντες, κεχειροτονήκασι τὸν Ἀρσάκιον· ὃν αὐτοὶ πάλιν καὶ αἱ τοῦ Ἀρσακίου χειροτονίαι, τὸν Ἀττικόν· πάλιν αἱ τοῦ Ἀρσακίου καὶ Ἀττικοῦ, τὸν Σισίνιον· αἱ δὲ τοῦ Σισινίου, τὸν Πρόκλον· ὃς κοινωνὸς, ὡς εἴρηται, ὁ μακάριος Κύριλλος. Παρατήρησον γὰρ ὅτι καὶ ὁ Σωσιανὸς Γαβάλων, καὶ ὁ Βερροίας Ἀχάκιος, ὃν πάντα χρόνον κατὰ τοῦ Χρυσοστόμου δόλον συρράψαντες, ἐμφανισθέντες ὕστερον Ἰννοκεντίῳ τῷ Πάπᾳ, οὐκ ὑπέμειναν παρ' αὐτοῦ οὐδὲ καθαίρεσιν οὐδὲ ἀτιμίαν· ὁ Πάπας τῷ κυρίῳ τὴν ἐκδίκησιν ἐπιτρέψας.

Τοῦ γὰρ μακαρίου Φλαβιανοῦ κρίναντος καὶ καθελόντος Εὐτυχῆ τὸν αἱρετικὸν, ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς

Θεοδόσιος Διοσκόρῳ τῷ Αλεξανδρείας, θεωρῆσαι καὶ ἀναδικάσαι τὰ κατὰ Εὐτυχῆ καὶ Φλαβιανόν. Συνάξας γοῦν ὁ Διόσκορος τὴν ἐν Εφέσῳ δευτέραν σύνοδον, τὴν καὶ Λησρικὴν λεγομένην, ἔκρινε, καὶ κατέκρινε, καθεῖλεν, ἐφόνευσε παρὰ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν τὴν μακάριον Φλαβιανὸν· δικαιώσας τὴν αἱρετικὸν Εὐτυχῆ, καὶ ἀντὶ Φλαβιανοῦ χειροτονήσας τὸν Ανατόλιον. Ορᾶς παρὰ κανόνας χειροτονηθέντα τὴν Ανατόλιον ὡς παρὰ φονέως τοῦ Διοσκόρου, καὶ ὡς παρὰ αἱρετικοῦ· τὰ γὰρ Εὐτυχοῦς ἐπρέσβευεν ὁ Διόσκορος. Αθρει καὶ ἕτερον· ὁ γὰρ Ιουβενάλιος Ιεροσολύμων, [i] Βασίλειος Σελευκείας, Φώτιος Ισαυρίας Ηπείρου, Ευστάθιος Βηρυτοῦ, Θαλάσιος Καισαρείας Καππαδοκίας, καὶ πᾶσα ἁπλῶς ἡ σύνοδος ἐκείνη, συμπράκτορες γεγονότες τῇ ἀδίκῃ καθαιρέσει Φλαβιανοῦ, καὶ τῇ παρὰ Διοσκόρου παρανόμῳ χειροτονίᾳ Ανατολίου, ὅμως ἐν τῇ δ̄ σύνοδῳ οὐκ ἀπεβλήθησαν. πλὴν Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου τῶν τῇ αἱρέσει ἐναπομεινάντων. Τῇ γὰρ ἱερᾷ δ̄ σύνοδῳ περὶ χειροτονιῶν ἀκανονίστων καὶ νόθων πατριαρχῶν οὐκ ἐμέλησε, μόνον ἀπαιτούσῃ παρὰ παντὸς τὸ ὀρθόδοξον. Οτι δὲ παρὰ κανόνας Ανατόλιος ἀνήχθη, μαρτυρεῖ καὶ Λέων ὁ Πάπας, γράφων

i Scribe Βασίλ. Σελευκείας Ισαυρίας, Φώτιος Τύρου. sic passim in Actis Conciliorum Ephesini 2di & Chalcedonensis, ut & apud Historicos aliosque Scriptores Eccles.

k Apud

Imp. in mandatis dedit *Dioſcoro*, Patriarchæ Alexandrino, ut de iſtâ inter eos controverſiâ inquiſitionem ac judicium faceret. *Dioſcorus* itaque, convocato ſecundo *Epheſi* Concilio, quod & *Latrocinale* appellatur, judicavit, damnavit, depoſuit, interfecit B. *Flavianum* contra omne Jus Eccleſiaſticum, abſolvit vero Hæreticum *Eutychen*, & in locum *Flaviani* ſuffecit *Anatolium*. Vides itaque *Anatolium* adverſus Canones fuiſſe conſecratum, quippe qui conſecratus erat à *Dioſcoro* homicidâ & Hæretico; nam *Eutychis* Hæreſin *Dioſcorus* fuerat complexus. At ulterius etiam obſerves: Juvenalis Epiſcopus Hieroſolymorum, Baſilius Seleuciæ *in Iſauria*, *Photius Tyri*, Euſtathius Beryti, Thalaſius Cæſareæ in Cappadociâ, &, ut verbo dicam, Concilium iſtud omne, injuſtæ *Flaviani* depoſitioni, & nefariæ *Anatolii* per Dioſcorum factæ Ordinationi ſuffragia ſua ac operam adhibuere; tamen in Concilio quarto depoſitus eſt nemo præter *Eutychen* & *Dioſcorum*, qui in Hæreſi ſuâ perſiſtebant. Nam ſancto illi Concilio nihil curæ erat circa illegitimos ac ſpurios Patriarchas, hoc unum ſcil. requirenti, ut eſſet unuſquiſque Orthodoxâ Fide præditus. Quod vero adverſus Canones *Anatolius* erat promotus, Auctor eſt quoque *Leo* Papa in [k] Epiſtolâ

[k] Apud Concil. Chalced. partis 3ª cap. 6ᵗⁿ.

illâ, quam ad *Marcianum* Imp. de *Anatolio* ſcripſit: ubi ait ſe iſta, quæ ſpectarunt ad illius Conſecrationem, ad examen non revocâſſe, propterea quod ſeſe Orthodoxæ Fidei addiderit. Hæc habentur in Actis illius Concilii quod de Cauſa *Flaviani* ſecundum convocabatur.

Anaſtaſii Imp. temporibus, vigente *Acephalorum* Hæreſi, iſti ipſe Imperator nomen ſuum dedit; & tres Patriarchas ex urbe ejecit, quòd noluerunt impiæ ſuæ Opinioni accedere, quartamque Oecumenicam Synodum anathemate ferire, & cum *Severo* Communionem habere: Viz. *Euphemium*, & *Macedonium* qui in locum illius evectus eſt, injuſte quidem, ſed tamen ab Eccleſiâ non fuit rejectus, quippe fidei Orthodoxæ profeſſor; etenim cum eo Communionem habere *Euphemius* iſte non recuſavit. Tertius fuit *Timotheus*, qui & ipſe illicite, in locum ſc. *Macedonii*, fuerat promotus; eum tamen, orthodoxæ fidei quam confeſſus eſt ergô, non rejecit *Macedonius*. His adde, quod magnus ille *Elias*, Epiſcopus Hieroſolymorum, horum trium Patriarcharum communionem amplexus eſt, idque omnibus ſimul viventibus; dolens quidem quod alter in alterius, adhuc vivi, locum ſucceſſerit, eos omnes tamen recipiens idcirco quod fuerint Orthodoxâ Fide exculti.

Idem

γράφων πρὸς Μαρκιανὸν τὸν βασιλέα περὶ Ανατολίου· ὅτι διὰ τὸ προστεθῆναι αὐτὸν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει, εἰάσαμεν τὰ περὶ τῆς αὐτοῦ χειροτονίας ἀνεξέταστα. Ταῦτα, ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς περὶ Φλαβιανοῦ δευτέρας συνόδου.

Εν ἡμέραις Αναστασίου βασιλέως ἀκμασάσης τῆς τῶν Ακεφάλων αἱρέσεως, προσετέθη καὶ ὁ βασιλεὺς τῇ τοιαύτῃ αἱρέσει· καὶ τρεῖς Πατριάρχας τῆς πόλεως ἤλασε μὴ θελήσαντας τῇ κακοδοξίᾳ συνθέσθαι, καὶ τὴν δ' σύνοδον ἀναθέματι καθυποβαλεῖν, καὶ κοινωνῆσαι Σευήρῳ· ἤγουν [l] Ευθύμιον· Μακεδόνιον μετ' αὐτὸν ἀναχθέντα, παρανόμως μὲν, διὰ δὲ τὴν αὐτοῦ ὀρθοδοξίαν, οὐκ ἀποβληθέντα· τὴν γὰρ αὐτοῦ κοινωνίαν ὁ δηλωθεὶς [m] Ευθύμιος οὐκ ἀπέφυγεν. ἔπειτα τῶν Τιμόθεον, ἀναχθέντα μὲν καὶ αὐτὸν παρανόμως μετὰ τῶν Μακεδόνιον, οὐκ ἀποβληθέντα δὲ παρὰ Μακεδονίου διὰ τὸ ὀρθόδοξον. Αλλὰ καὶ ὁ τῶν Ιεροσολύμων μέγας Ηλίας, τῶν τριῶν τούτων Πατριαρχῶν τὴν κοινωνίαν ἠσπάσατο, καὶ ταῦτα ζώντων· ἀχθόμενος μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ προλαβόντος καθαιρέσει, δεχόμενος δὲ τῶν μετ' αὐτὸν διὰ τὸ ὀρθόδοξον.

l Lege Ευφήμιον, ex consensu Historicorum omnium.

m Ευφήμιος.

Ο αὐτὸς βασιλεὺς Αναστάσιος καὶ ⊗ διαληφθέντα μακάριον Ηλίαν μὴ θελήσαντα συνθέσθαι τῇ κακοδοξίᾳ, τῆς τῶν Ιεροσολύμων ἐκκλησίας ἐξήλασε, καὶ ἐξορίᾳ παρέπεμψε· καὶ ⊗ Ιωάννην ἀντ' αὐτοῦ Πατριάρχην Ιεροσολύμων κατέστησεν. Ον καὶ ὡς παρὰ προσδοκίαν τοῦ βασιλέως δημοσίᾳ τὴν ὀρθοδοξίαν κηρύξαντα, ὁ Ηλίας οὐδαμῶς ἀπεβάλετο· καὶ Θεοδόσιος ὁ καὶ Σάβας ⊙ σεπτοὶ πατέρες καὶ τῶν τῆς ἁγίας πόλεως ἁπάντων μοναχῶν ⊙ πρῶτοι καὶ ἔξαρχοι, καὶ ⊗ Ηλίαν ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἐπισκεπτόμενοι, ἔστεργον καὶ ἐκοινώνουν αὐτῷ ὡς ἠδικημένῳ Πατριάρχῃ, καὶ τῷ Ιωάννῃ ἐν τῷ θρόνῳ καθημένῳ Ιεροσολύμων αὖθις ἐκοινώνουν ὡς Πατριάρχῃ. Καὶ διὰ τοῦτο ἐν τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις Ιεροσολύμων, Ηλίου καὶ Ιωάννου τὰ ὀνόματα γέγραπται, Ηλίου καὶ Ιωάννου, λεγόντων, αἰωνία ἡ μνήμη. Ταῦτα ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Σάβα.

Εν τοῖς καιροῖς Αθανασίου τοῦ μεγάλου, Μάξιμος ὁ Ομολογητὴς Ιεροσολύμων ἦν Πατριάρχης· τῆς γοῦν ἐν Τύρῳ συνόδου προστάξει τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου συναχθείσης τὰ κατὰ τὸν μέγαν Αθανάσιον ἀναθεωρῆσαι, καὶ τοῦ ἁγίου καταψευσαμένης, καὶ ἐρήμην καταδικασάσης αὐτοῦ, φυγὼν ὁ ἅγιος Αθανάσιος

πρὸς

Idem Imp. Anaſtaſius (*prædictum*) beatum *Eliam*, quod impiis ſuis Dogmatis aſſentiri noluerit, condemnavit, eoque ex Eccleſiâ Hieroſolymitanâ expulſo & in exilium acto, *Joannem* Patriarcham conſtituit. Quem, præter Imperatoris expectationem Orthodoxæ Fidei veritatem palam prædicantem, non rejecit *Elias*. Quin & *Theodoſius Sabaſque*, reverendi Patres, omniumque in Urbe ſacrâ Monachorum Primarii atque Rectores, *Eliam* in exilio viſitantes, eum, tanquam Patriarcham injuriam paſſum, charitate ſimul ac Communione complexi ſunt; neque tamen *Joannis*, qui ſedem Hieroſolymitanam tenuit, Communionem refugerunt. Hanc ergo ob cauſam in ſacris Hieroſolymorum *Diptychis*, cum *Eliæ* tum *Joannis* nomen conſcriptum eſt, his verbis: *Eliæ & Joannis æterna memoria.* Hæc (*pleraque*) continentur in [n] *Vita* ſancti magnique *Sabæ*.

Tempore *Athanaſii* magni *Maximus Confeſſor* Patriarcha fuit *Hieroſolymis*: Synodo igitur juſſu *Conſtantini Magni Tyri* coactâ, quæ Cauſam *Athanaſii* magni cognoſceret, *Athanaſius* ab eâ, criminibus ipſi affictis, indicta cauſa abſens damnatus eſt; qui ad *Maximum* Hieroſolymis fugâ perveniens,

[n] Autore *Cyrillo Scythopol.* cap. 56. 57. &c. *Cotel.* Mon. Eccleſ. Gr. Tom. III.

ens, eum ſibi aſylum conſtituit. *Maximus* igitur, indicto privato Concilio, omnia, quæ contra *Athanaſium Tyri* decreverat Synodus, irrita fecit, eique Patriarchalem dignitatem reſtituit, & *Conſubſtantiale* ratum habuit. Ea propter [o] Epiſcopus Cæſareæ Paleſtinææ *Maximum* injuſte deponit, & in locum ejus ſtatuit *Cyrillum*, Arianæ Hæreſeos principem, ſed qui tandem reſipiſcens Orthodoxis ſeſe adjunxit, & ab Eccleſiâ lubenter exceptus, vir plane diviniſſimus extitit. Hic animadvertas licet, quod à *Cyrilli* Communione non diſceſſerit *Maximus*. Atque hanc ob cauſam quod eandem uterque Fidem profeſſus eſt, in [p] Albo uterque Sanctorum adnumeratur. Hæc (*magnam partem*) in *Athanaſii* magni *Vita* reperias.

Imperante Juſtiniano *Eutychius* ex *Amaſia* oriundus, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Vir ſanctus Deoque charus, injuſte fuit depoſitus & civitate pulſus. Hujus vero in locum ſuffectus eſt *Joannes*. *Eutychius* autem, injuſte licet de Cathedrâ dejectus, à Communione tamen *Joannis* non ideo ſe ſeparavit. Uterque itaque Eccleſiæ acceptus fuit.

Eodem imperante, *Anthimus* Trapezuntis Epiſcopus, ad Pontificalem Regiæ urbis Sedem tranſlatus, quod Hæretice ſentire deprehenſus

o *Acacius*.

p In Eccleſiæ Diptychis eorum utriuſque nomen conſcriptum eſt.

q Corrupte

πρὸς Μάξιμον ἐν Ιεροσολύμοις κατέλαβεν. Ο δὲ θεῖος Μάξιμος σύνοδον ἰδίαν κροτήσας, ἄκυρα τὰ ἐν τῇ Τύρῳ γενόμενα κατὰ Αθανασίου πεπόιηκε· καὶ αὐτὸν ἀνωρθώσατο, καὶ ἐπεκύρωσε καὶ τὸ Ομοούσιον. Επειτα ὁ Καισαρείας Παλαιστίνης διὰ ταῦτα τὸν Μάξιμον ἀδίκως καθελὼν, κατέστησε Κύριλλον, κορυφαῖον μὲν ὄντα τῆς Αρείου αἱρέσεως, ὕστερον δὲ ἐκ μεταμελείας τῷ Ομοουσίῳ προσθέμενον, καὶ παρὰ τῆς ἐκκλησίας προσδεχθέντα πάντη ἀσμενῶς, καὶ μέγαν ἅγιον χρηματίσαντα. Σκόπει ὅτι τῆς τοῦ Κυρίλλου κοινωνίας οὐκ ἀπέστη ὁ Μάξιμος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀμφότεροι ἅγιοι, ὡς τὴν αὐτὴν πίστιν πρεσβεύοντες. Ταῦτα ἐν τῷ τοῦ μεγάλου Αθανασίου βίῳ.

Εν ἡμέραις Ιουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως Ευτύχιος ὁ ἀπὸ Αμασείας Πατριάρχης γενόμενος Κωνσταντινουπόλεως, ἀνὴρ ἅγιος καὶ φίλος Θεῷ, καθῃρέθη ἀδίκως, καὶ τῆς πόλεως ἐξωρίσθη· αὐτεισήχθη δὲ Ιωαύνης. Ο γοῦν Ευτύχιος διὰ τὸ ἀδικηθῆναι τῆς κοινωνίας Ιωαύνου οὐκ ἀπεχωρίσθη. Διὸ καὶ ἀμφότεροι τῇ ἐκκλησίᾳ ἐδέχθησαν.

Εν ἡμέραις τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, Ανθιμος, τῆς Τραπεζοῦντος ἐπίσκοπος, μετατεθεὶς ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων, αἱρετικὰ φρονεῖν φωραθεὶς

 καθη-

καθηρέθη ὑπὸ τ̃ Πάπα Ἀγαπητ̃· αἱ δ τότε χειροτονίαι ἐδέχθησαν· Μιωᾶν τ̃ ἁγιώτατον ἀντ' αὐτ̃ τ̃ θείου Ἀγαπητ̃ καθαιρήσαντος.

Μετὰ δ ταῦτα τῆς τ̃ Μονοθελητ̃ ὑπερορισάσης αἱρέσεως, καὶ ρλ̅ καὶ ρλ̅α̅ ἁγιοδοχὴν Μονοθελητ̃ Πατριαρχῶν γενομένων, Σεργίου, Πύρ, (l. Πύῤῥ) Παύλου, καὶ [q] ἑτέρου, ὃς πολλὰς ὡς εἰκὸς χειροτονίας ποιησάντων, ὀδὲμία τότων ἀπόβλητος γέγονεν· εἰ μόνον τ̃ αἵρεσιν ἀπεβάλετο καὶ ἀνεθεμάτισε. Ἀλλ' ὑπὸ τῆς ς̅. συνόδου καὶ Γεωργίου τ̃ Κωνσταντινουπόλεως ④ πάντες ἐδέχθη[r].

Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ὁ Ῥινότμητος, τὸ δεύτερον ἀναγορευθεὶς, καθεῖλε καὶ ἐξώρισεν ἀδίκως τ̃ ἁγιώτατον Πατριάρχην Καλλίνικον, καθαιρήσας αὐτ' αὐτ̃ ⓦ ἐξ Ἀμάσειας ἔγκλειστον Κύρου. Ὅρα ⓦ Καλλίνικον οὐκ ἀποκαθέντα τ̃ ἐκκλησίας καὶ τ̃ Κύρου, ἀλλὰ τὸ ἀδικηθῆναι· τ̃ δ Κύρου δεδεγμένου τὴν ἐκκλησίαν μετ' αὐτ̃ χειροτονιῶν.

Ἀρτέμιος, ὁ καὶ Ἀνασάσιος, τῆς βασιλείας ἐπιλαβόμενος, τ̃ ἐπισκόπου τ̃ πόλεως ἐκβιώσαντος, μετά-

[q] Corruptè haud dubio pro Πύῤῥου, quo nomine passim in Actis Concilii Sexti & apud Historicos quartus iste appellatur.

[r] Μοναχὸς δὲ Ἀμασείας ἦν. *Niceph. Cal.* Catal. Patriarch. CP. MS.

[s] Non satis concesserat Patriarcha iste, sed ab Imp. depositus est tanquam *Monothelita*. Zonaras *Tom.* 2. p. 78. Οὗτος ὁ Ἀρτέμιος τὸν πατριαρχικὸν ἰωακεὶμ τὸν Ἀρμενιακὸν καταπεσόντος ἔτους ὡς μὴ ὀρθόδοξον ἐπὶ τῆς τ̃ ἐκκλησίας καθεστήκοτα, μιλετηνὸν ὄντα Κυζίκου Γέρμανον. Ita cum ita sit, & cum vox ἐκβιάσαντος haud alibi usquam

deprehenſus fuerit ab *Agapeto* Papa depoſitus eſt, qui in ejus locum ſanctiſſimum *Menam* promovit.

Progreſſu temporis, obtinente *Monothelitarum* Hæreſi, quatuorque Patriarchis Monothelitis invicem in Solio Patriarchali ſuccedentibus, multoſque, uti credibile, ordinantibus, nempe *Sergio*, *Pyrrho*, *Paulo*, & *Petro*, nemo tamen illorum qui ab eis fuerant ordinati, rejectus eſt, modo Hæreſin ſuam retractaret, & anathematizaret, ſed à ſexto Oecumenico Concilio, & *Georgio* Patriarchâ Conſtantinopolitano, ſunt omnes comprobati.

Juſtinianus Imp. qui *Rhinotmetus* audiit, imperio ſuo, unde fuerat dejectus, reſtitutus, injuſte depoſuit, ac in exilium exterminavit ſanctiſſimum Patriarcham *Callinicum*, & in locum ejus ſuffecit *Cyrum*, ex [r] *Amaſtride* Monachum. Jam licet advertas, *Callinicum* ab Eccleſiæ & *Cyri* Communione, propterea quod fuerat è Sede injuſte dejectus, non receſſiſſe, ſed *Cyrum*, cum omnibus illis quos Ordinibus Eccleſiaſticis ornaverat, ab Eccleſiâ fuiſſe receptum.

Artemius, qui & *Anaſtaſius*, occupato imperio, quum Epiſcopus Urbis fatis [s] conceſſerat,

piam occurrat, quidni ſubſtituatur ἐκδιωχθέντα, aut potius ἐκπεσόντα. Sic apud *Iſocratem* ἐκπεσόντας βασιλεῖς *exacti reges*: Idem, ἐκπεσὼν παρ' ἡμῶν *à nobis patriâ ejectus*. Plutarchus, ἐξέπεσον τῶν Ἀθηναίων *pulſus eſt Athenis*. Monothelitam autem fuiſſe *Joannem* iſtum, oſtendit *Nicephori Calliſti* Catalogus Patriarcharum CP. MS^tus ſeu iſtius quidam Interpolator.

[t] Maria

ceſſerat, accerſitum ſanctiſſimum *Germanum*, Epiſcopum *Cyzici*, Pontificalibus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ infulis ornavit. Tum ſceptri Imperialis potitus eſt *Leo Iſaurus*, & impetu quodam furibundo in ſacras Imagines debacchatus, ſanctum *Germanum* in exilium ejecit, & Sedi Patriarchali *Anaſtaſium* ſubſtituit. Sex igitur & quinquaginta annis elapſis, Concilium ſeptimum habitum eſt, cui *Taraſius* præſedit; qui quidem ante Concilium fuit ordinatus; ab Epiſcopis Orthodoxis, an ab Iconomachis, incertum. Omnes vero qui Hæreſin iſtam abjurarunt, Concilio illi accepti ſunt.

Sub S^ti autem *Taraſii* Patriarchatu hujuſmodi quiddam contigit. *Conſtantinus* qui tunc imperium geſſit, legitima ſua [t] uxore repudiata, & veſtem Monachalem, invita licet, induta, in uxorem duxit [u] aliam quæ ipſa vitam exercuerat [x] Monachalem; ideoque ex expreſſa Evangelii declaratione manifeſtus factus eſt Adulter. *Taraſio* igitur Patriarchâ nefarias ejus nuptias Eccleſiaſticis Ritibus celebrare renuente, *Joſephus*, [y] Oeconomus Eccleſiæ, eos connubio jungere auſus eſt, ideoque ſe depoſitioni obnoxium reddidit. Quum vero illum deponere aggreſſus eſt Patriarcha, ab Imperatore deterritus eſt, minitante ſcil. ſe Hæreſin

t Maria.
u Theodoten.
x Theophani & Zonaræ Κυβικλαρείαν.
y In

μετάπεμπτον πεποίηκε τὸν ἁγιώτατον Γερμανὸν Κυζίκου ὄντα, καὶ Πατριάρχην τοῦτον ἀποκατέστησεν· Επελάβετο τῶν σκήπτρων ὁ Ισαυρος Λέων· καὶ ὡς κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐλύττησε, τὸν ἁγιὸν Γερμανὸν ἐξορίᾳ παραπέμψας, Αναστάσιον τῷ θρόνῳ ἀποκατέστησε. Παραδραμόντων γοῦν ἐξ πρὸς τοῖς πεντήκοντα χρόνων, ἡ ζ. συνεκροτήθη σύνοδος, Ταρασίου ταύτης ἐξάρχοντος· ὃς πρὸ τῆς συνόδου κεχειροτόνητο, ἄδηλον εἰ ὑπὸ εἰκονομάχων ἢ ὀρθοδόξων. Καὶ πάντες ἐν τῇ εἰκονομαχίᾳ ἐμπεσόντες ἀναθεματίσαντες τὴν αἵρεσιν, προσεδέχθησαν.

Επὶ δὲ τοῦ ἁγίου τούτου Ταρασίου, καὶ πρᾶγμα συνέβη τοιοῦτον. Κωνσταντῖνος ὁ τότε βασιλεὺς τὴν κατὰ νόμους αὐτοῦ γαμετὴν ἀποβαλὼν, καὶ ἄκουσαν αὐτὴν τὸ μοναχικὸν σχῆμα περιβαλὼν, ἑτέραν ἠγάγετο μοναχὴν οὖσαν καὶ αὐτήν· καὶ μοιχὸς ἀκριβὴς κατὰ τὴν Ευαγγελικὴν φωνὴν ἐχρημάτισε. Τοῦ τοίνυν Πατριάρχου Ταρασίου μὴ θελήσαντος ποιῆσαι τὴν ἱερολογίαν τοῦ γάμου ἐπὶ τῷ βασιλεῖ διὰ τὴν παρανομίαν, ὁ τῆς ἐκκλησίας οἰκονόμος Ιωσὴφ, τολμήσας ταύτην πεποίηκε· καὶ καθαιρέσει ἑαυτὸν ὑπόδικον κατεστήσατο. Καὶ ὁ μὲν Πατριάρχης καθαιρῆσαι τοῦτον ἐπιχειρήσας, ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐκω-

y In Ecclesia CP. post Patriarcham secunda dignitas.

λύθη, φάσκοντος τὴν εἰκονομαχίαν πάλιν ἀνα-
καινίσαι, εἰ καθαιρεθείη ὁ Ιωσήφ· ὃ καὶ τὴν Πατρι-
άρχην τῶν Ιωσὴφ παρεβιάσατο καὶ ἄκοντα δέξασθαι.
Ο δὲ μακάριος Θεόδωρος ὁ τῶν Στουδίου ἡγού-
μενος, ἀποχίσας ἑαυτὸν καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ
βασιλέως, τοῦ μὲν ὡς μοιχοῦ, τῆς δὲ ἐκκλησίας, ὅτι
τῶν μοιχοζεύκτην Ιωσὴφ παρεδέξατο, ἔπαθεν ὑπὸ
τοῦ βασιλέως μυρία δεινά. Ειτα ἐτυφλώθη ὁ Κων-
σταντῖνος· ἐπελάβετο τῆς βασιλείας ἡ μήτηρ αὐτοῦ
Ειρήνη. Ανεκαλέσατο τῶν μακάριον Θεόδωρον· ἐ-
πηνεσε δὲ καὶ ἀμφοτέρους, Ταράσιον καὶ Θεόδωρον· τὴν
μὲν ὡς οἰκονομίαν ποιήσαντα, τῶν δὲ ὡς τηρήσαντα τὴν
ἄγαν ἀκρίβειαν. Καὶ καθαιρεθέντος παρὰ τοῦ Πα-
τριάρχου τοῦ αἰτίου τῆς διαστάσεως Ιωσὴφ, ἡνώθησαν
ἀμφότεροι Ταράσιος καὶ Θεόδωρος. Μετὰ ταῦτα
ἐξεβλήθη τῆς βασιλείας ἡ Ειρήνη· ἥρπασε ταύτην
Νικηφόρος ὁ ἀπὸ γενικῶν· κατέλυσε τῶν βίον καὶ
ὁ Ταράσιος. Κατέστησεν ὁ τοιοῦτος βασιλεὺς ὁ Νι-
κηφόρος Πατριάρχην ἕτερον, τὴν θεοφόρον Νικη-
φόρον. Βιασθεὶς οὖν παρὰ τοῦ βασιλέως ὁ ἅγιος Νι-
κηφόρος, ἐδέξατο πάλιν καὶ αὐτὸς τὴν Ιωσὴφ, ἤδη κα-
θαιρεθέντα ὑπὸ Ταρασίου, καὶ πάλιν ἀπεχίσθη τῆς ἐκ-
κλησίας Θεόδωρος. Χρόνου παρελθόντος ὀλίγου, καὶ τοῦ
βασιλέως Νικηφόρου παρελθόντος, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ υἱοῦ

αὐτοῦ

Hæresin Iconomachiæ revocaturum, si modo depositus esset *Josephus*: quod eum, quamvis invitum coegit *Josephum* recipere. Beatus vero *Theodorus*, Monachorum *Studii* Abbas, ab Ecclesiæ simul ac Imperatoris Communione se subduxit; ab hujus quidem, tanquam Adulteri ab illius vero, quod *Josephum* autorem istiusmodi Conjugii excepisset: & ab Imperatore propterea sexcenta graviora mala sustinuit. Posthæc, occœcato *Constantino*, imperium suscepit Mater ejus *Irene*; quæ beatum simul *Theodorum* revocavit, & utrosque, cum illum, tum etiam *Tarasium*, laudibus cumulavit, illum, quod fideliter adeo consuluerit Ecclesiæ Disciplinæ, hunc, quod tanta cum providentia ab Ecclesia malum propulerit. Depositio igitur à Patriarcha *Josepho*, qui Schismatis causa extiterat, ii rursus inter se Communionis vinculo conjuncti sunt. Post hæc gesta, imperio excidit *Irene*, & Rerum habenas arripit *Thesaurarius* Nicephorus, vitæque cursus à *Tarasio* conficitur. In ejus locum constituit Imperator sanctissimum *Nicephorum*. Hic igitur, coactus ab Imperatore, *Josephum*, à *Tarasio* depositum, iterum restituit: quapropter rursus ab Ecclesiâ se separat *Theodorus*. Non multo interveniente tempore, fato functus est Imperator *Nicephorus*, nec longo post intervallo è vita quoque excessit filius

ejus

ejus *Stauracius*. Dein Thronum Imperialem conſcendit *Michael Curopalates*. Hac arreptâ occaſione, *Joſephum* iterum deponit beatus *Nicephorus*, & cum ſancto *Theodoro* in gratiam ac Communionem redit. Cæterum quæ exilii temporibus in *Taraſium* probroſè locutus eſt ſanctus *Theodorus*, iſta non comprobata fuere ab Eccleſia, ſed damnata tanquam ab iracundia ſive ſimultate manantia. In hunc enim modum *Saccudiotas* ſive *Studiotas* alloquitur ſanctus Methodius. *Nam beatus Abbas veſter, niſi retractaſſet quæ contra ſanctos Taraſium ac Nicephorum dixit, non ſane nobiſcum ſacra adminiſtraſſet, in Communionem non eum recepiſſemus.* Hæc leguntur in ſancti *Niconis* libro ſecundo, in una Epiſtolarum *Methodii*. Idem vero ſanctus *Methodius* in ultimo ſuo Teſtamento, quod moriturus fecit, de *Studiotis* iis, qui cum Eccleſia Catholica communicare recuſarunt, ita decrevit: *Si reſipiſcentes ad Catholicam Eccleſiam accedant, & Schiſmati renuncient, tanquam ſimpliciter Chriſtiani excepti ſunto: ad ſacerdotium vero nequaquam admittantur.* Et in *Eccleſiæ Synodico*, uti omnes probe

Z Μικροψυχία *Iracundia, ſimultas*, quæ *Animi puſilli* eſt paſſio. Eodem ſenſu uſurpatur *Concilii Nicæni* Can. V. ἐξεταζέσθω δὲ, μὴ μικροψυχίᾳ ἢ φιλονεικίᾳ ἢ τινὶ τοιαύτῃ ἀηδίᾳ τοῦ ἐπισκόπου ἀποτυνάγωγοι γένωνται. *Examinetur autem, nunquid vel ſimultate, vel contentione, vel aliquâ ejuſmodi Epiſcopi acerbitate, congregatione pulſi ſunt.* Zonaras in Com: διὰ θυμὸν ἴσως καὶ μικροψυχίαν. *Animoſitas* vertitur ab antiquo Interprete Canonum. S. *Chryſoſtomus* 17. Hom. ad 1. Cor. de Mariti uxoriſque jurgiis.

Επειδὴ

αὐτοῦ Σταυρακίου, μετὰ μικρὸν ὁ Κουροπαλάτης Μιχαὴλ εἰς βασιλέα καθίσταται. καὶ πάλιν ὁ μακάριος Νικηφόρος καιροῦ δραξάμενος καθαιρεῖ τὸν Ἰωσὴφ, καὶ τῷ ὁσίῳ Θεοδώρῳ ἐνοῦται. Πλὴν ἅπερ ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἐν τῷ καιρῷ τῶν αὐτοῦ ἐξοριῶν ἐλάλησεν ἀπόφημα κατὰ τῶν ἁγίων Ταρασίου καὶ Νικηφόρου, ταῦτα οὐκ ἐλογίσθησαν δεκτὰ, ὡς ἀπὸ [a] μικροψυχίας λαληθέντα. Λέγει γὰρ ὁ ἅγιος Μεθόδιος πρὸς τοὺς Σακκουδιώτας ἤτοι τοὺς Στουδιώτας, οὕτως. Ο γὰρ μακάριος ἡγούμενος ὑμῶν εἰ μὴ ἀπεβάλετο ἃ εἶπε κατὰ τῶν ἁγίων Ταρασίου καὶ Νικηφόρου, οὐκ ἂν συνελειτούργει ἡμῖν· οὐκ ἂν εἰς κοινωνίαν ἐδεχόμεθα αὐτόν. Ταῦτα εὕρηται ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Νίκωνος δευτέρῳ βιβλίῳ, ἐν μιᾷ τῶν Μεθοδίου Ἐπιστολῶν. Ο αὐτὸς δὲ ἅγιος Μεθόδιος καὶ ἐν τῇ Ἐπιτελευτίῳ διαθήκῃ αὐτοῦ, οὕτω περὶ τῶν Στουδιωτῶν διατάττεται, τοῦ μὴ θελόντων κοινωνῆσαι τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ. Οτι ἐὰν μεταμεληθέντες προσέλθωσι τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἀποβαλόμενοι τὸ σχίσμα, δεχθήτωσαν ὡς ἁλῶς Χριστιανοὶ, εἰς ἱερωσύνην δὲ μηδέποτε προαχθήτωσαν. Καὶ ἐν τῷ τῆς Εκκλησίας Συνοδικῷ, ὡς ἴσασι πάντες, πάντα

Επειδὴ γὰρ δι' ἐγκράτειαν καὶ δι' ἄλλας προφάσεις καὶ μικροψυχίας γινεσθαι διαιρέσεις συνέβαινε. Sic S. *Cyrillus Alex.* in Cap. IV. *Jonæ*, de Jonâ irascente: Μικροψυχεῖ ὡς ἄνθρωπος.

a Nisi

πάντα τὰ κτ̃ τῶν ἁγίων Πατριαρχῶν Ταρασίου καὶ Νικηφόρου λαληθέντα καὶ γραφέντα ἀναθέματι ὑποβάλλοντι. Πρὸς τούτοις εὕρηται ἐπὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει τοῦ Στουδίτου γεγραμμένον καὶ τοῦτο· ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἐποίησεν ὁ ὅσιος Θεόδωρος ἀποχίσας ἑαυτὸν τῆς κοινωνίας τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, καὶ τῶν ἁγίων Πατριαρχῶν Ταρασίου καὶ Νικηφόρου· αὐτοὶ γὰρ ἦσαν τότε ἡ ἐκκλησία. Εἰ γὰρ καὶ τοῦ τυχόντος ἱερέως οὐ δυνάμεθα χισθῆναι χωρὶς αἱρέσεως, πόσῳ μᾶλλον τοιούτων ἁγίων ὀρθοδόξων Πατριαρχῶν, φωστήρων τῆς οἰκουμένης. Αλλ' ὅμως εἰ καὶ συναρπαγεὶς ὁ ἐν ἁγίοις Θεόδωρος εἰργάσατο τὸ τοιοῦτον χίσμα, ἀλλὰ πάλιν ἐν ὑστέροις αὐτὸ ἀπεβάλετο, καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν διωρθώσατο. Ως ὁ ἅγιος Μεθόδιος ἐν τῇ προῤῥηθείσῃ ἐπιστολῇ προεδήλωσε. Καὶ ἐπληρώθη ἐπὶ τῷ ἁγίῳ Θεοδώρῳ τὸ τοῦ προφήτου Δαβίδ. Οταν πέσῃ, οὐ καταραχθήσεται, ὅτι κύριος ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτῷ.

Βασιλευσάντων τοίνυν κτ̃ διαδοχὴν τοῦτε Λέοντος τοῦ Αρμενίου, Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεοφίλου ἐπὶ ἐνιαυτοῖς κϛ', οὐδεὶς ἀρχιερεὺς ὀρθόδοξος ἐγεγόνει, ἀλλὰ πάντες εἰκονομάχουν καὶ τὰ τῶν βασιλέων ἐπρέσβευον. Καὶ μετὰ θάνατον Θεοφίλου ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἡ μακαρία

Θεο-

probe ſciunt, quæcunque adverſus ſanctos *Taraſium* & *Nicephorum*, aut dicta unquam, aut ſcripta fuerunt, anathemate feriuntur. Adhæc, de eodem *Studitæ* Negotio hoc quoque ſcriptum invenitur, Quod ſanctus *Theodorus* non recte fecit, ab Eccleſiæ Catholicæ Communione, ſanctiſque Patriarchis *Taraſio* atque *Nicephoro* diſcedens: Ipſi enim tunc erant Eccleſia. Si enim ne à vulgari aliquo Sacerdote, abſque [a] Hæreſeos crimine, poſſimus recedere, quanto certe minus abs ſanctis hiſce Orthodoxiſque Patriarchis, totius terrarum Orbis Luminaribus. Verumenimvero, licet eò uſque correptus fuerit beatæ memoriæ *Theodorus*, ut Schiſmatis hujus autor evaderet, poſtea tamen palinodiam cecinit, & ad frugem meliorem ſe recepit: id quod ex prædictâ *Methodii* Epiſtolâ ſatis patet. Et in ſancto illo Viro illud Prophetæ Davidis completum eſt: *Cum ceciderit, non collidetur, quia Dominus ſupponit manum ei.*

Imperantibus autem ſecundum ſucceſſionem per viginti & ſex annorum ſpatium, Leone Armenio, Michaele Traulo, Filioque ejus Theophilo, nullus Orthodoxæ fidei Pontifex erat, verum ad unum omnes in Iconomachorum Hæreticorum caſtra tranſierunt, opinioneſque Imperatorum ſecuti ſunt. Poſt mortem vero Theophili, Uxor ejus, beata

[a] Niſi ſit Hæreticus.

Theodora, assentiente etiam Synodo, Patriarchali Sedi suffecit sanctum *Methodium*. Post illum *Ignatius* magnus ad Dignitatem illam evectus est.

Imperium deinceps unà cum *Theodora* moderante *Michaele*, Is [b] qui *Cæsaris* titulo tunc temporis ornatus est, propterea quod cum Filii sui Uxore incestè consuescèret, à sancto *Ignatio* gravem tulit reprehensionem, & sententiâ Excommunicationis percussus est. Idcirco ille, ut ex Imperatoris mollicie permissum illi erat fere quicquid adlubitum sit facere, *Ignatium* Sede deturbavit, atque in exilium expulit, & Patriarchatum *Photio* tradidit.

Post hæc Imperii Corona ad *Basilium Macedonem* devoluta est; qui statim ejecto *Photio*, *Ignatium* rursus substituit: Mortuo autem *Ignatio*, *Photium* denuo constituit. Hoc vero plane mirandum; quod is nimirum, qui, tanquam Adulter atque Usurpator, Sede Patriarchali fuit dejectus, ad eandem denuo, quasi omnis criminis expers, eveheretur. Utcunque sit: Ecclesia utrosque, tanquam Orthodoxos, excipit, & (in Diptychis) hisce verbis honorat, *Ignatii, Photii, Stephani, Antoniique, sanctissimorum Patriarcharum, æterna memoria: & quæcunque contra Ignatium, Photium, Stephanum, atque Antonium, Patriarchas sanctissimos, dicta sunt, Anathema.*

Hic

Θεοδώρα ⁂ ἅγιον Μεθόδιον σὺν τῇ σωόδῳ τῷ θρόνῳ ἀποκατέστησε. Καὶ μὴ ⁂ ἅγιον Μεθόδιον, Ἰγνάτιος ὁ μέγας εἰς ⁂ θρόνον ἀνάγει).

[c] Βασιλεύοντος γὰρ τοῦ πανικαῦτα Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, ὡς συνεφθείρετο τῇ αὐτοῦ νύμφῃ, καὶ ἀφ' οὗτο ἐκβληθὲ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Ἰγνατίου ἠλέγχετο σφοδρῶς καὶ ἀπεδιοκολεῖτο τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας, δυνάμενος ὁ Καῖσαρ τὰ πολλὰ ἀφ' τὸ ἄγαν τῆς τοῦ βασιλέως χαύνωσιν ὅπου καὶ βάλει), καθεῖλε καὶ ἐξώρισε τὸν Ἰγνάτιον, καὶ ἀνεβίβασε τὸν Φώτιον ἀντ' αὐτοῦ.

Μετὰ ταῦτα βασιλεύει Βασιλείου ὁ Μακεδών, καὶ πρωθυὺς ἐκβάλλει ⁂ Φώτιον καὶ πάλιν ἀποκαθιστᾷ τὸν Ἰγνάτιον. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Ἰγνατίου, πάλιν τὸν Φώτιον ἀνεβίβασεν. Ὁ καὶ θαυμαστόν· εἰ γὰρ ὡς μοιχὸς καὶ ἐπιβάτης τοῦ θρόνου κατεσχέθη, πῶς πάλιν ὡς ἀθῷος εἰς ⁂ θρόνον ἀνήχθη; πλὴν ἡ ἐκκλησία δέχεται καὶ ἀμφοτέρους, ὡς ἡμᾶς ὀρθοδόξους, λέγουσα, Ἰγνάτιε, Φώτιε, Στεφάνε καὶ Ἀντωνίου, τῶν ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν, αἰωνία ἡ μνήμη· καὶ τὰ λαληθέντα καὶ Ἰγνατίου καὶ Φωτίου καὶ Στεφάνου καὶ Ἀντωνίου, τῶν ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν, ἀνάθεμα.

b Bardas Cæsar. Vide *Zonaram* Tom. 2. p. 161. cum *Leone Gram. Cedreno* &c. Fuit *Cæsar* Titulus dignitatis ab *Imperatore* proximus.

c Scribe Βασιλεύοντος.

Παρατήρει δὲ καὶ σὺ πάλιν ὁ ἀκροατὴς ὅτι οὐδὲ ὁ ἱερὸς Ιγνάτιος διὰ τὸ ἀδίκως ἐξωσθῆναι τοῦ θρόνου, τῆς κοινωνίας ἐσχίσθη Φωτίου, ἢ τὸν λαὸν ἀνέπεισε σχίζεσθαι. Τοῦτο γὰρ σκοπὸς ἐν πάσαις ταῖς ἀναγεγραμμέναις ἱστορίαις, τὸ δεῖξαι ὅτι ἕκαστος τῶν Πατριαρχῶν ἀδίκως καὶ ἀκανονίστως ἐξωθούμενος τοῦ οἰκείου θρόνου, ὧν ἑαυτοῦ διάδοχον οὐκ ἀπέφευγεν, οὐδὲ τὸν λαὸν ἐδίδασκε σχίζεσθαι τῆς ἐκκλησίας· ἀλλ' ἐκοινώνει καὶ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς, μόνον εἰ ὁ διάδοχος αὐτοῦ, ὀρθόδοξος ἐχρημάτιζε.

Μετὰ ταῦτα Λέων ὁ τοῦ Βασιλείου υἱὸς τῶν σκήπτρων ἐπιλαβόμενος, ὃν εὗρεν ὀρθόδοξον Πατριάρχην κατήγαγε, καὶ ἐγκατέστησε Στέφανον τὸν ἴδιον ἀδελφόν· ὑγιῆ μὲν καὶ αὐτὸν περὶ τὴν πίστιν καὶ ὀρθόδοξον, ὅμως παρὰ τοὺς κανόνας ἀναχθέντα. Καὶ οὐ διὰ τοῦτο σχίσμα ἐπιγέγονε τῇ ἐκκλησίᾳ· δεκτὸς γὰρ παρ' αὐτῆς καὶ ὁ Στέφανος. Ιγνατίου γάρ, φησι, Φωτίου, Στεφάνου τῶν ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν αἰωνία ἡ μνήμη.

Ο αὐτὸς βασιλεὺς Λέων ὁ Σοφὸς, τὸν ἐννομώτατον Πατριάρχην Νικόλαον μὴ θέλοντα συντεθῆναι τῇ αὐτοῦ τετραγαμίᾳ, κατέσπασε τοῦ θρόνου, ἄνδρα βεβοημένον ἐπὶ ὀρθοδοξίᾳ, καὶ ἀγωνισάμενον τὰ πολλὰ καὶ ἐναντιωθέντα τῷ βασιλεῖ βουλομένῳ νομοθετῆσαι τὴν τετραγαμίαν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς

πολι-

Hic vero rurſus Auditor animadvertas, quod neque S^tus *Ignatius*, etſi Sede injuſte pulſus, à *Photii* Communione ſe ſeparavit, aut Populo perſuaſit diſcedere. Hic enim in hiſce univerſis Narrationibus ſcopus eſt, oſtendere ſcilicet, quod nemo Patriarcharum, qui injuſte ex Sede, præterque Canones ejecti ſunt, à ſuo Succeſſore ſe ſeparavit, aut Populo in Schiſma abire perſuaſit; ſed quod illi cuncti una cum populo manſerunt in Eccleſiæ Communione, modo ut eorum Succeſſores Orthodoxâ fide claruerint.

Poſt hæc *Leo Baſilii* F. ſuſcepit Imperium; Orthodoxum vero eum, quem in Throno invenit, Patriarcham, depoſuit, & *Stephanum*, fratrem ſuum, Patriarcham inſtituit; ſanum quidem eum quoad Fidem, veruntamen præter Canones promotum. Sed neque diviſio propter hæc in Eccleſiâ facta. Nam & *Stephanus* ab eâ receptus eſt, ſic nimirum (in Diptychis) dicente: *Ignatii, Photii, Stephanique, ſanctiſſimorum Patriarcharum, æterna memoria.*

Idem vero Imp. Leo, qui & *Sapiens* cognominatus eſt, exturbavit Solio Patriarcham legitimum *Nicolaum*, Virum ob fidem Orthodoxam celeberrimum, quod quartis ſuis Nuptiis aſſentiri recuſaverit, & ſtrenue ſibi obſtiterit, conanti Legem ſancire de Conjugio quarto ineundo, ut id in poſterum pro licito habere-

haberetur. Hujus vero in locum ſubrogavit *Euthymium* Syncellum. Jam rurſus Auditor obſervet quod prædictus Patriarcha *Nicolaus*, nec ipſe ab Eccleſiâ Catholicâ Euthymioque ſe ſeparavit, nec populum ad recedendum permovit: nempe quia, ut cuivis conſpicuum, Orthodoxam Fidem *Euthymius* profeſſus eſt.

Morte autem ſublato *Leone* Imp. Frater ejus *Alexander* adeptus Imperium, è Sede Patriarchali *Euthymium* ejecit, *Nicolaumque*, qui adhuc in vivis erat, reſtituit. Neque tamen ii, qui ab *Euthymio* olim fuerunt ordinati, rejecti ſunt, ſiquidem ipſi nimirum Orthodoxæ fuerunt Fidei, & ab Orthodoxo conſtituti Epiſcopo. Hæc in Hiſtoriâ ſuâ tradidit *Zonaras*.

Imperator *Manuel*, *Coſma Attico* Patriarchâ, Viro probitatis ſummæ, ſingulariſque pietatis, à Patriarchatu injuſte expulſo, alterum quendam in locum ejus ſubſtituit. *Coſmas* vero, etſi injuſtam depoſitionem ægre tulerit, neque ipſe tamen ab Eccleſiæ Catholicæ Communione ſe ſubtraxit, neque Populo ſe ſeparare perſuaſit. Is in uterum Auguſtæ execratus fuit *ne mares liberos pariat*. Quod & ratum erat. Nam *Alexius* Imperator ex *Maria* poſteriore, quæ ex genere erat *Latinorum*, natus eſt. Quo tempore autem hanc execrationem in Auguſtam conferebat Coſmas Patriarcha, *Stephano* quodam *Conto-*

Stephano

πολιτεύεσθαι· τὴν δὲ σύγκελλον Ευθύμιον ἀνεβίβασε. Σκόπησον καὶ πάλιν ὁ ἀκροατὴς, ὡς ὁ δηλωθεὶς Πατριάρχης Νικόλαος οὐκ ἀπεχίσθη τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ευθυμίου, ἀλλ' οὐδὲ τὸν λαὸν ἐδίδασκε χίζεσθαι· δῆλον πάντως ὅτι διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν.

Αλλὰ καὶ τοῦ βασιλέως Λέοντος ἀποθανόντος, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Αλεξάνδρου βεβασιλευκότος καὶ τὸν μὲν Ευθύμιον καταγαγόντος τοῦ θρόνου, ἀναβιβάσαντος δὲ τὸν Νικόλαον, ἔτι γὰρ ἔζη, ὅμως αἱ Ευθυμίου χειροτονίαι οὐκ ἀπεβλήθησαν, ὡς ὀρθόδοξαι καὶ παρὰ ὀρθοδόξου γεγονυῖαι. Καὶ ταῦτα ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ Ζωναρᾶ.

Ο Βασιλεὺς Μανουὴλ Κοσμᾶν τὸν Αττικὸν Πατριάρχην, ἄνδρα πλήρη εὐλαβείας καὶ ἀγαθότητος, ἀδίκως τοῦ θρόνου κατασπάσας, ἕτερον ἀντεισήγαγεν. Ο δὲ Κοσμᾶς τῇ ἀδίκῳ καθαιρέσει τὸν καρδίαν πληγεὶς, τῆς μὲν κοινωνίας τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἑαυτὸν οὐκ ἀπέχισεν, ἢ τὸν λαὸν ἐδίδασκε χίζεσθαι. Σφραγίσας δὲ τὴν κοιλίαν τῆς Αυγούστης, ἐπετίμησε μηδέποτε παιδίον ἄρρεν τεκεῖν. Ο καὶ γέγονεν. Ο γὰρ βασιλεὺς Αλέξιος ἀπὸ Μαρίας ἐτέχθη τῆς ὑστέρας τῆς ἀπὸ Λατίνων· ἐν γοῦν τῇ πρὸς τὴν Αυγούσταν ἐπιτιμήσει Κοντοστεφανοῦ τινὸς

[d] Στεφάνου πρισταμένου καὶ ὁρμήσαντος τῷ Πατριάρχῃ ῥάπισμα δοῦναι διὰ τὴν πρὸς τὴν Αὐγούσταν εὔνοιαν δῆθεν, καὶ κωλυθέντος παρά τινος, ὁ Πατριάρχης Κοσμᾶς ἄφετέ, φησιν, αὐτὸν ὅσον οὔπω τὴν οἰκείαν Πετραίαν ληψόμενον. Ο καὶ ἐξέβη κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ ἱερωτάτου Κοσμᾶ· μετ' οὐ πολὺ γὰρ ὁ Κοντοστέφανος ἐν τῷ εἰς τὰ Κέρκυρα πολέμῳ λίθῳ βληθεὶς, ἀπέῤῥηξε τὴν ψυχήν. Ταῦτα ἐν τῇ τοῦ Χωνιάτου Χρονογραφίᾳ.

Ο βασιλεὺς Ισαάκιος ὁ Αγγελος τὴν Πατριάρχην εὑρὼν Βασίλειον τὸν Καματηρὸν, καὶ ἀναιτίως κατασπάσας αὐτὸν ἀνήγαγε Νικήταν τὸν σακελλάριον τῆς ἐκκλησίας. Εἶτα μετὰ ἐνιαυτὸν αἰτιασάμενος τοῦ Νικήτα τὸ ἀφελὲς καὶ τὸ γήραιον, καθαιρήσας αὐτὸν, τὸν Θεοτοκίτην Λεόντιον ἀνεβίβασε· διαβεβαιούμενος τὴν Θεοτόκον ἐλθοῦσαν εἰπεῖν αὐτῷ, τὸν Λεόντιον ἀναβιβάσαι, κἀντεῦθεν καὶ Θεοτοκίτης ἐκέκλητο. Μετὰ ταῦτα οὐκ ἤρεσκεν ὁ Θεοτοκίτης τῷ βασιλεῖ· καὶ διεβεβαιοῦτο πάλιν ὁ βασιλεὺς, τὴν Θεοτόκον ἐλθοῦσαν εἰπεῖν αὐτῷ, ἐκβαλεῖν τὸν Λεόντιον. Ο καὶ πεπόιηκε. Τούτου ἐκβληθέντος, προστάξει τοῦ βασιλέως μετετέθη εἰς Πατριαρχεῖον

d In MS°. ι ε σ quod scribi pro Στεφάνου, uti mihi suggessit *Ric. Bentleius* meus, Vir eruditissimus ac κριτικώτατος, haud dubito. Sic *Choniates* p. 52. Μέγαν Δούκαν προβαλλόμενος τὴν ἐπ' Αδελφῇ

ſtephano cognominato, qui tunc ex adſtantibus erat, præ ſua in Auguſtam benevolentiâ eum aggrediente quaſi alapam impacturo, cum ab aliquo impediretur, *Sinite iſtum*, inquit Patriarcha, *jamjam ſuam Petræam accepturum.* Quod etiam contigit, ut prædixit ſanctiſſimus *Coſmas.* Nam haud ita multo poſt *Contoſtephanus* in prælio ad Corcyram lapide percuſſus, animam efflavit. Hæc in ſuis Annalibus refert *Choniates.*

Iſaacius Angelus Imp. *Baſilium Camaterum* in ſolio Patriarchali conſtitutum inveniens, abſque cauſa eum depoſuit, [e] Sacellariumque Eccleſiæ *Nicetam* in Patriarchium induxit. Anno autem elapſo *Nicetam* ob extremam ſenectam inutilem factum cauſatus, eum dejecit, & *Theotocitem Leontium* dignitate Patriarchali ornavit, aſſeverans ſibi B. Virginem (Θεοτόκον) apparuiſſe, & in mandatis dediſſe ut *Leontium* ad Patriarchatum eveheret, qui quidem exinde *Theotocitæ* cognomentum ſortitus eſt. Poſtea quum *Theotocita* Imperatori minus placuit, ille rurſus affirmat B. *Mariam* ſibi apparuiſſe, & juſſiſſe quoque *Leontium* ipſum deponere. Quod etiam fecit. Et, ejecto eo, ad honorem

Αδελφῇ γάμβρον τ' Κοντοστέφανον Στέφανον *Cinnamus* p. 55. Τὸν δὲ Γάμβρον Στέφανον, ὃν Κοντοστέφανον σμικρολογουμένοι, οἶμαι, ἐκάλουν (βρακὺς γὰρ τὴν ἡλικίαν ἦν) ἐπὶ Κέρκυραν ἔστελλεν.

e Tertia in Eccleſiâ Dignitas, poſt *Patriarcham* & *Eccleſiæ Oeconomum.*

Patriarchatus promovit *Doſitheum*, Eccleſiæ Hieroſolymitanæ Antiſtitem. Non multo labente tempore, hanc ob cauſam factâ obmurmuratione, dejicitur Sede *Doſitheus*, & alius Eccleſiæ præficitur. *Iſaacio* igitur per novem annos tenente Imperium, Patriarchæ quinque per ſucceſſionem conſtituti ſunt. Qui multis, uti fas eſt credere, manus impoſuerunt; & ab iis ad uſque hæc noſtra tempora Sacerdotium totum Eccleſiaque deducta eſt. Hoc vero mirandum, quod, Imperatore prædicto *Iſaacio*, quamvis hi quinque Patriarchæ in vivis ſimul omnes fuerint, alterque in alterius locum ſucceſſerit, alii tamen ab aliorum Communione ſe non disjunxerunt. Verum hoc evenit, quod ad libitum ſolum Imperatoris hic Sede Patriarchali dejectus, ille ad Thronum evectus eſt.

Ut cuncta verbo abſolvam: unum ſolum requiſivit Eccleſia, ut qui ſuccedebat in alterius locum Antiſtes, Deceſſoris ſui Fidem & Confeſſionem (Orthodoxam) prædicaret. De iſtis autem Accuſationibus, quæ temporibus variis adverſus *Epiſcopos* inſtitutæ ſunt, præter *Hæreſin* ſolam, ne unicam quidem Inquiſitionem fecit.

Expoſitio

τριαρχεῖον ὁ Ιεροσολύμων Δοσίθεος. Καὶ μετὰ βραχὺ, γογγυσμοῦ διὰ τοῦτο γεγονότος, κατεβιβάσθη τοῦ θρόνου ὁ Δοσίθεος, καὶ γέγονεν ἕτερος. Βασιλεύσαντος γοῦν τοῦ Ισαακίου ἐπὶ χρόνοις ἐννέα, πέντε Πατριάρχαι παρ' αὐτοῦ κατὰ διαδοχὴν ἐγεγόνεισαν. Οἱ δὲ πολλὰς χειροτονίας ὡς εἰκὸς πεποιήκασι· καὶ ἐξ ἐκείνων διὰ διαδοχὴν μέχρι καὶ ἀρτίως ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, πᾶσα ἡ ἱερωσύνη καὶ ἡ ἐκκλησία κατάγεται. Καὶ τὸ δὴ θαυμαστὸν, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ τοιούτου βασιλέως τοῦ Ισαακίου, καὶ οἱ τοιοῦτοι πέντε Πατριάρχαι πάντες ἐν τοῖς ζῶσιν ἐτέλουν, ἕτερος τῶν ἕτερον διαδεχόμενοι, καὶ οὐδαμῶς ἀλλήλων σχιζόμενοι, διὰ τὸ θελήματι μόνῳ τοῦ βασιλέως, τῶν μὲν καθαιρεῖσθαι, τῶν δὲ ἀνάγεσθαι.

Καθόλου γὰρ εἰπεῖν, ἓν μόνον ἐξῃτεῖτο ἡ ἐκκλησία, τὸ κηρύσσειν τῶν δεύτερον τὴν τοῦ πρώτου πίστιν καὶ ὁμολογίαν, καὶ ὁμόδοξον εἶναι αὐτῷ. Επὶ δὲ τοῖς παρακολουθοῦσιν ἄλλοις ἑκάστοτε αἰτιάμασι, ἄνευ μόνης αἱρέσεως, ἀκριβολογίαν οὐδὲ μίαν ἐποίησεν.

Εκθεσις κτ̃ συντομίαν τῶν ἀδίκως καθαιρεθέντων Πατριαρχῶν παρὰ τῶν κτ̃ καιροὺς βασιλέων, οἵτινες καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν παρὰ κανόνας ἀναχθέντων, οὐκ ἀπεχίσθησαν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν λαὸν ἐδίδαξαν χίζεσθαι· δῆλον πάντως ὅτι διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν αὐτῶν.

ΕΠΙ τοῦ βασιλέως Αρκαδίου, ὁ μέγας Χρυσόστομος ἐξεβλήθη ἀδίκως· τούτου διάδοχοι, Αρσάκιος καὶ ὁ θεῖος Αττικός.

Επὶ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, παρὰ Διοσκόρου τοῦ αἱρετικοῦ ὁ ἅγιος Φλαβιανός· τούτου διάδοχος Ανατόλιος.

Επὶ τοῦ βασιλέως Αναστασίου, Ευθύμιος (l. Ευφήμιος,) οὗ διάδοχος Μακεδόνιος, καὶ τούτου Τιμόθεος.

Επὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, Ηλίας Ιεροσολύμων· τούτου διάδοχος Ιωάννης.

Επὶ βασιλέως τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὑπὸ τοῦ Καισαρείας Παλαιστίνης Μάξιμος Ιεροσολύμων· οὗ διάδοχος Κύριλλος.

Επὶ

Expoſitio brevis Patriarcharum eorum, quos temporibus variis injuſte Imperatores Sedibus ſuis dejecerunt qui à Succeſſoribus ad Patriarchatum adverſus Canones evectis ſe non ſeparârunt, nec Populo perſuaſerunt ab eorum Communione recedere; nempe, ut patet, quia Fidem Orthodoxam Succeſſores profeſſi ſunt.

SUB Arcadio Imp. *Chryſoſtomus* magnus injuſte fuit depoſitus: Succeſſores ei, *Arſacius*, & *Atticus*.

Sub Imp. Theodoſio Juniore à *Dioſcoro* Hæretico depoſitus eſt S. *Flavianus*: Illius ſucceſſor, *Anatolius*.

Sub Anaſtaſio Imp. *Euphemius*: cujus ſucceſſor, *Macedonius*: huic, *Timotheus*.

Sub eodem Imp. *Elias* Hieroſolymitanus: hujus ſucceſſor, *Joannes*.

Sub Imp. Conſtantino M. ab Epiſcopo Cæſareæ Palæſtinæ depoſitus eſt *Maximus* Ep. Hieroſolymorum: ſucceſſor ei, *Cyrillus*.

Sub

Sub Imperatore Juſtiniano, *Eutychius* ex Amaſiâ ortus: hujus ſucceſſor, *Joannes*.

Sub eodem Imperatore *Anthimus*, Trapezuntis primum Epiſc. Succeſſor hujus ſanctiſſimus *Menas*.

Sub Imperatore Juſtiniano Rhinotmeto, *Callinicus*: cui ſucceſſor, *Cyrus* ex Amaſtride Monachus.

Sub Imperatore Michaele Theophili F. *Ignatius* ille magnus: hujus ſucceſſor *Photius*.

Sub Imperatore Baſilio Macedone, *Photius Ignatii* ſucceſſor: hujus rurſus ſucceſſor *Ignatius*: hujuſque iterum, *Photius*.

Sub Imperatore Leone Sapiente, iterum *Photius* deponitur, affictis ei ab Imperatore criminibus: Succeſſor ejus, *Stephanus*, Imperatoris Frater.

Sub eodem Imperatore *Nicolaus* qui ei [f] fuerat à ſecretioribus conſiliis: hujus ſucceſſor, *Euthymius* Syncellus.

Sub eodem Alexandro Imperatore, Leonis Fratre, *Euthymius*, *Nicolai* ſucceſſor, depoſitus eſt, cui ſufficitur rurſus *Nicolaus*.

[f] Νικ. ὁ ἀπὸ μυστικῶν, Nicephoro Calliſti in Catalogo Patriarcharum MS°.

Sub

Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰουστιανοῦ, Εὐτύχιος ὁ ἀπὸ Ἀμασείας· τότε διάδοχος Ἰωάννης.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, Ἀνθιμος Τραπεζοῦντος· τότε διάδοχος ὁ ἁγιώτατος Μιχαήλ.

Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰουστιανοῦ τοῦ Ῥινοτμήτου, Καλλίνικος· οὗ διάδοχος, ὁ ἐξ Ἀμάσειος ἔγκλειστος Κύριος.

Ἐπὶ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοφίλου, Ἰγνάτιος ὁ μέγας· τότε διάδοχος Φώτιος.

Ἐπὶ βασιλέως Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, ὁ τοῦ Ἰγνατίου διάδοχος Φώτιος· ὃς πάλιν διάδοχος, ὁ Ἰγνάτιος· καὶ τότε πάλιν ὁ Φώτιος.

Ἐπὶ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ὁ Φώτιος πάλιν· αἰτίας ψευδεῖς τοῦ βασιλέως πλασαμένου κατ' αὐτοῦ· τότε διάδοχος Στέφανος ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφός.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, Νικόλαος ὁ μυστικός· τότε διάδοχος Εὐθύμιος ὁ Σύγκελλος.

Ἐπὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου βασιλέως τοῦ ἀδελφοῦ Λέοντος, ὁ Εὐθύμιος κατεβιάσθη ὁ ὑπὸ Νικολάου διάδοχος· ὅπου Εὐθυμίου πάλιν διάδοχος ὁ Νικόλαος.

Επὶ βασιλέως Μανουὴλ Κοσμᾶς ὁ Αντιοχός· ᾧ διάδοχος, Θεοδόσιος.

Επὶ τοῦ Βασιλέως Ισαακίου τοῦ Αγγέλου ὁ Καματηρὸς Βασίλειος· τότε διάδοχος σακελλάριος Νικήτας ὁ Μυντάνης.

Επὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, ὁ Σακελλάριος Νικήτας· ᾧ διάδοχος ὁ Θεοτοκίτης Λέοντιος.

Επὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως, ὁ Θεοτοκίτης Λέοντιος, τότε διάδοχος ὁ Θεοδόσιος (l. Δοσίθεος) Ιεροσολύμων.

Επὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως Δοσίθεος Ιεροσολύμων, ᾧ διάδοχος ὁ Ξιφιλῖνος Γεώργιος.

Sub Imperatore Manuele, *Coſmas Atticus*: cujus ſucceſſor, *Theodoſius*.

Sub Imperatore Iſaacio Angelo, *Camaterus Baſilius*: hujus ſucceſſor, Sacellarius *Nicetas Muntanes*.

Sub eodem Imp. Sacellarius *Nicetas*: cui ſucceſſor, *Theotocita Leontius*.

Sub eodem Imperatore *Theotocita Leontius*: hujus ſucceſſor, *Doſitheus* Ep. Hieroſolymitanus.

Sub eodem Imperatore *Doſitheus*, Epiſcopus olim Hieroſolymitanus: cui ſucceſſor, *Georgius Xiphilinus*.

FINIS.